

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 30ής Μαΐου 2006*

Στην υπόθεση C-459/03,

με αντικείμενο προσφυγή των άρθρων 226 ΕΚ και 141 ΕΑ λόγω παραβάσεως,
ασκηθείσα στις 30 Οκτωβρίου 2003,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους P. J. Kuijper
και B. Martenczuk, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από το

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας,
εκπροσωπούμενο από τις C. Jackson και C. Gibbs, επικουρούμενες από τον
R. Plender, QC, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνον,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

κατά

Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενης από τους R. Brady και D. O'Hagan, επικουρούμενους από τους P. Sreenan και E. Fitzsimons, SC, P. Sands, QC, και N. Hyland, BL, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

υποστηριζόμενης από το

Βασίλειο της Σουηδίας, εκπροσωπούμενο από την K. Wistrand,

παρεμβαίνον,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C. W. A. Timmermans (εισηγητή) και J. Malenovský, προέδρους τμήματος, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Plešič, J. Klučka, U. Löhmus και E. Levits, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Νοεμβρίου 2005,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 18ης Ιανουαρίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Ιρλανδία, κινώντας διαδικασία διευθετήσεως των διαφορών κατά του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, στο πλαίσιο της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας (στο εξής: ΣΔΘ), σχετικά με το εργοστάσιο MOX του οποίου οι εγκαταστάσεις βρίσκονται στο Sellafield (Ηνωμένο Βασίλειο), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 10 ΕΚ, 292 ΕΚ, 192 ΕΑ και 193 ΕΑ.

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Η ΣΔΘ υπογράφηκε στο Montego Bay (Γαμαϊκή) στις 10 Δεκεμβρίου 1982 και τέθηκε σε ισχύ στις 16 Νοεμβρίου 1994.

3 Η ΣΔΘ εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 98/392/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Μαρτίου 1998 (ΕΕ L 179, σ. 1). Τη Σύμβαση επικύρωσαν επίσης όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4 Στις 21 Ιουνίου 1996, κατά την επικύρωση της ΣΔΘ, η Ιρλανδία προέβη στην ακόλουθη δήλωση:

«Η Ιρλανδία υπενθυμίζει ότι, ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μεταβίβασε στην Κοινότητα τις αρμοδιότητές της επί ορισμένων ζητημάτων τα οποία διέπονται από τη Σύμβαση. Λεπτομερής δήλωση σχετικά με τη φύση και την έκταση των μεταβιβασθεισών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα αρμοδιοτήτων θα γίνει εν ευθέτω χρόνω σύμφωνα με τις διατάξεις τους παραρτήματος ΙΧ της Συμβάσεως.»

5 Η πρώτη αιτιολογική αναφορά της αποφάσεως 98/392 έχει ως εξής:

«[έ]χοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 43 [νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 37 ΕΚ], 113 [νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 133 ΕΚ] και 130 Σ, παράγραφος 1 [νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 175, παράγραφος 1, ΕΚ], σε συνδυασμό με το άρθρο 228, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, και παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο [νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 300, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, και παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ].»

6 Η τρίτη, η πέμπτη και η έκτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως έχουν ως εξής:

«[εκτιμώντας] ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που επιτρέπουν την εκ μέρους της Κοινότητας κατάθεση του εγγράφου επίσημης επιβεβαίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παραρτήματος ΙΧ της Σύμβασης και [μνημονεύεται] στο άρθρο 4, παράγραφος 4, της Συμφωνίας»

[...]

ότι είναι σκόπιμο να εγκριθούν η Σύμβαση και η Συμφωνία, ώστε να μπορέσει η Κοινότητα να [καταστεί] μέρος στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της·

ότι η Κοινότητα οφείλει, κατά την κατάθεση του εγγράφου επίσημης επιβεβαίωσης, να καταθέσει ταυτόχρονα και δήλωση [καταγραφής των] θεμάτων τα οποία ρυθμίζ[ει] η Σύμβαση [...] και για τα οποία της έχει παραχωρηθεί αρμοδιότητα από τα κράτη μέλη της [...].»

7 Το άρθρο 1 της αποφάσεως 98/392 ορίζει:

«1. Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας και η Συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της εν λόγω Σύμβασης εγκρίνονται εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

2. Τα κείμενα της Σύμβασης και της Συμφωνίας εμπεριέχονται στο παράρτημα Ι.

3. Το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης της Κοινότητας, το οποίο περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ, κατατίθεται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Περιέχει δήλωση περί αρμοδιοτήτων και δήλωση βάσει του άρθρου 310 της Σύμβασης.»

- 8 Η δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 1, παράγραφος 3, της εν λόγω αποφάσεως (στο εξής: δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας) έχει ως εξής:

«Δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τα θέματα τα οποία ρυθμίζουν η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας της 10ης Δεκεμβρίου 1982 και η Συμφωνία της 28ης Ιουλίου 1994 σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της εν λόγω Σύμβασης

(Δήλωση βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του παραρτήματος ΙΧ της Σύμβασης και του άρθρου 4, παράγραφος 4, της Συμφωνίας)

Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του παραρτήματος ΙΧ της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας ορίζει ότι το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης εκ μέρους διεθνούς οργανισμού πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση που καθορίζει, μεταξύ των θεμάτων που ρυθμίζει η Σύμβαση, εκείνα για τα οποία παραχωρείται αρμοδιότητα στον οργανισμό από τα κράτη μέλη του που αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης [...]

[...]

Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες ιδρύθηκαν με τις Συνθήκες των Παρισίων (ΕΚΑΧ) και της Ρώμης (ΕΟΚ και ΕΚΑΕ) που υπογράφηκαν, αντίστοιχα, στις 18 Απριλίου 1951 και στις 25 Μαρτίου 1957. [...] [Οι Συνθήκες αυτές] [τ]ροποποιήθηκαν με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, που υπογράφηκε στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992 [...]

[...]

Σύμφωνα με τις διατάξεις που προαναφέρθηκαν, η παρούσα δήλωση ορίζει την αρμοδιότητα που παραχώρησαν τα κράτη μέλη στην Κοινότητα βάσει των Συνθηκών για θέματα που ρυθμίζονται στη [...] Σύμβαση.

[...]

Η Κοινότητα έχει σε ορισμένα θέματα αποκλειστική αρμοδιότητα, ενώ για άλλα θέματα μοιράζεται την αρμοδιότητά της με τα κράτη μέλη της.

1. Τομείς στους οποίους η Κοινότητα έχει αποκλειστική αρμοδιότητα

- Όσον αφορά τη διατήρηση και τη διαχείριση των θαλάσσιων αλιευτικών πόρων, η Κοινότητα δηλώνει ότι τα κράτη μέλη της της παραχώρησαν την αρμοδιότητα. Συνεπώς, η Κοινότητα έχει εξουσία, στον συγκεκριμένο τομέα, να θεσπίζει τους σχετικούς κανόνες και ρυθμίσεις (που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη) και να αναλαμβάνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, υποχρεώσεις έναντι των τρίτων χωρών ή των αρμόδιων διεθνών οργανισμών. [...]

- Βάσει της εμπορικής και τελωνειακής πολιτικής της, η Κοινότητα είναι αρμόδια για τα θέματα που εμπίπτουν στις διατάξεις των μερών X και XI της Σύμβασης καθώς και της Συμφωνίας της 28ης Ιουλίου 1994 για τις διεθνείς συναλλαγές.

2. Τομείς για τους οποίους η Κοινότητα μοιράζεται την αρμοδιότητα με τα κράτη μέλη της

- Σχετικά με την αλιεία, για ορισμένους τομείς που δεν αφορούν άμεσα τη διατήρηση και τη διαχείριση των θαλάσσιων αλιευτικών πόρων, υφίσταται κοινή αρμοδιότητα, όπως π.χ. για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και τη συνεργασία για την ανάπτυξη.

- Όσον αφορά τις διατάξεις για τις θαλάσσιες μεταφορές, την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης, που περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στα μέρη II, III, V, VII και XII της Σύμβασης, η Κοινότητα διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα μόνον εφόσον οι διατάξεις αυτές της Σύμβασης ή οι νομικές πράξεις που εκδίδονται για την εκτέλεσή της επηρεάζουν τους ισχύοντες κοινοτικούς κανόνες. Όταν [υφίστανται μεν κοινοτικοί κανόνες, αλλά δεν επηρεάζονται, ιδίως όταν πρόκειται για κοινοτικές διατάξεις οι οποίες εισάγουν απλώς κανόνες *de minimis*, η αρμοδιότητα ανήκει στα κράτη μέλη, υπό την επιφύλαξη της αρμοδιότητας της Κοινότητας να ενεργεί στον τομέα αυτό. Άλλως, αρμόδια παραμένουν τα κράτη μέλη].

Στο προσάρτημα περιλαμβάνεται κατάσταση των σχετικών κοινοτικών πράξεων. Η έκταση της κοινοτικής αρμοδιότητας που απορρέει από τις εν λόγω πράξεις πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις επακριβείς διατάξεις κάθε μέτρου, ιδιαίτερα, εφόσον οι διατάξεις αυτές θεσπίζουν κοινούς κανόνες.

[...]

Προσάρτημα

Κοινοτικές πράξεις αφορώσες θέματα τα οποία ρυθμίζονται από τη Σύμβαση και από τη Συμφωνία

- Στον τομέα της θαλάσσιας ασφάλειας και της πρόληψης της θαλάσσιας ρύπανσης

[...]

Οδηγία 93/75/ΕΚ του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 1993, σχετικά με τις απαιτούμενες ελάχιστες προδιαγραφές για τα πλοία τα οποία κατευθύνονται σε ή αποπλέουν από κοινοτικούς λιμένες μεταφέροντας επικίνδυνα ή ρυπογόνα εμπορεύματα (ΕΕ L 247 της 5.10.1993, σ. 19).

[...]

- Στον τομέα της προστασίας και της διατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος (μέρος XII της Σύμβασης)

[...]

Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175 της 5.7.1985, σ. 40).

[...]

— Συμβάσεις των οποίων η Κοινότητα αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος

Σύμβαση για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης από χερσαίες πηγές, Παρίσι, 4 Ιουνίου 1974 (απόφαση 75/437/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Μαρτίου 1975, JO L 194 της 25.7.1975, σ. 5).

Πρωτόκολλο που τροποποιεί τη Σύμβαση για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης από χερσαίες πηγές, Παρίσι, 26 Μαρτίου 1986 (απόφαση 87/57/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1986, ΕΕ L 24 της 27.1.1987, σ. 47).

[...]»

- 9 Το μέρος ΙΧ της ΣΔΘ, τιτλοφορούμενο «Κλειστές ή ημίκλειστες θάλασσες», αποτελείται από τα άρθρα 122 και 123, τα οποία ορίζουν τα εξής:

«Άρθρο 122

Ορισμός

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, “κλειστή ή ημίκλειστη θάλασσα” σημαίνει κόλπο, λεκάνη ή θάλασσα που περιβάλλεται από δύο ή περισσότερα κράτη και συνδέεται με άλλη θάλασσα ή με τον ωκεανό μέσω στενού διαύλου ή που αποτελείται καθ’ ολοκληρίαν ή κυρίως από τις αιγιαλίτιδες ζώνες ή τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες δύο ή περισσότερων παράκτιων κρατών.

Άρθρο 123

Συνεργασία μεταξύ παράκτιων κρατών σε κλειστές ή ημίκλειστες θάλασσες

Τα παράκτια σε κλειστή ή ημίκλειστη θάλασσα κράτη πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους και την εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση. Προς τον σκοπό αυτό, [επιδιώκουν απευθείας] ή μέσω αρμόδιας περιφερειακής οργάνωσης:

[...]

- β) να συντονίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους σχετικά με την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος·

[...]»

- ¹⁰ Το μέρος XII της ΣΔΘ, τιτλοφορούμενο «Προστασία και διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος», περιλαμβάνει το τμήμα 1, «Γενικές διατάξεις». Τα άρθρα 192 έως 194 του τμήματος αυτού ορίζουν τα εξής:

«Άρθρο 192

Γενική υποχρέωση

Τα κράτη έχουν υποχρέωση να προστατεύουν και να διατηρούν το θαλάσσιο περιβάλλον.

Άρθρο 193

Κυριαρχικό δικαίωμα των κρατών για την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων τους

Τα κράτη έχουν το κυριαρχικό δικαίωμα να εκμεταλλεύονται τους φυσικούς πόρους τους σύμφωνα με την περιβαλλοντική πολιτική τους και την υποχρέωσή τους να προστατεύουν και να διατηρούν το θαλάσσιο περιβάλλον.

Άρθρο 194

Μέτρα για την πρόληψη, τη μείωση και τον έλεγχο της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος

1. Τα κράτη λαμβάνουν χωριστά ή από κοινού, όπως αρμόζει, όλα τα μέτρα που, σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, είναι αναγκαία για την πρόληψη, τη μείωση και τον έλεγχο της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από οποιαδήποτε πηγή, χρησιμοποιώντας προς τον σκοπό αυτό τα καλύτερα πρακτικά μέσα που διαθέτουν και σύμφωνα με τις δυνατότητές τους, καταβάλλουν δε κάθε προσπάθεια για να εναρμονίσουν την πολιτική τους προς την κατεύθυνση αυτή.

2. Τα κράτη λαμβάνουν όλα τα μέτρα που είναι απαραίτητα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι υπό τη δικαιοδοσία ή τον έλεγχό τους δραστηριότητες ασκούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην προκαλείται ζημία από ρύπανση σε άλλα κράτη και στο περιβάλλον τους και ότι η ρύπανση που προκαλείται από συμβάντα ή δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εντός της δικαιοδοσίας ή του ελέγχου τους δεν επεκτείνεται πέραν των περιοχών στις οποίες αυτά ασκούν τα κυριαρχικά δικαιώματά τους, σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν μέρος καλύπτουν όλες τις πηγές ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μέτρα που σκοπούν στο να μειώσουν στον ελάχιστο δυνατό βαθμό:

- α) την απελευθέρωση τοξικών, βλαβερών ή επιζήμιων ουσιών, ιδιαίτερα αυτών που δεν είναι αποικοδομήσιμες, προέρχονται από χερσαίες πηγές, από ή μέσω της ατμόσφαιρας ή από την απόρριψη ουσιών στη θάλασσα·
- β) τη ρύπανση από πλοία, ιδίως μέτρα για την πρόληψη των ατυχημάτων και την αντιμετώπιση έκτακτων συμβάντων, την ασφαλή διεξαγωγή των κατά θάλασσα δραστηριοτήτων, την πρόληψη ηθελημένων ή τυχαίων απορρίψεων, καθώς και τη ρύθμιση του τύπου, της κατασκευής, του εξοπλισμού, της λειτουργίας και της επάνδρωσης των πλοίων·
- γ) τη ρύπανση που προέρχεται από εγκαταστάσεις και μηχανές που χρησιμοποιούνται για την εξερεύνηση ή την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων του θαλάσσιου βυθού και του υπεδάφους του, ιδίως μέτρα για την πρόληψη των ατυχημάτων, την αντιμετώπιση των έκτακτων συμβάντων, την ασφαλή διεξαγωγή των κατά θάλασσα δραστηριοτήτων, καθώς και τη ρύθμιση του τύπου, της κατασκευής, του εξοπλισμού, της λειτουργίας και της επάνδρωσης τέτοιων εγκαταστάσεων ή συσκευών·
- δ) τη ρύπανση που προέρχεται από άλλες εγκαταστάσεις και μηχανές που λειτουργούν στο θαλάσσιο περιβάλλον, ιδίως μέτρα για την πρόληψη των ατυχημάτων, την αντιμετώπιση έκτακτων συμβάντων, την ασφαλή διεξαγωγή των κατά θάλασσα δραστηριοτήτων και τη ρύθμιση του τύπου, της κατασκευής, του εξοπλισμού, της λειτουργίας και της επάνδρωσης τέτοιων εγκαταστάσεων και μηχανών.

4. Κατά τη λήψη των μέτρων για την πρόληψη, τη μείωση ή τον έλεγχο της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος, τα κράτη απέχουν από αδικαιολόγητες παρεμβάσεις σε δραστηριότητες που διενεργούν άλλα κράτη κατά την άσκηση των δικαιωμάτων και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

5. Μεταξύ των μέτρων που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν μέρος περιλαμβάνονται και όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία και τη διατήρηση σπάνιων ή ευαίσθητων οικοσυστημάτων, καθώς και των οικοτόπων των μειούμενων, απειλούμενων ή κινδυνευόντων από εξαφάνιση ειδών και άλλων μορφών θαλάσσιας ζωής.»

- 11 Τα άρθρα 204 έως 206 της ΣΔΘ, τα οποία περιλαμβάνονται στο τμήμα 4 του μέρους XII, τιτλοφορούμενο «Παρακολούθηση και περιβαλλοντική εκτίμηση», ορίζουν τα εξής:

«Άρθρο 204

[Ανελλιπής] παρακολούθηση κινδύνων ή επιπτώσεων ρύπανσης

1. Τα κράτη, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα άλλων κρατών, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε, είτε απευθείας είτε μέσω αρμόδιων διεθνών οργανισμών, να παρακολουθούν, καταμετρούν, αξιολογούν και αναλύουν, με αναγνωρισμένες επιστημονικές μεθόδους, τους κινδύνους ή τις επιπτώσεις της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

2. Ειδικότερα, τα κράτη παρακολουθούν ανελλιπώς τις επιπτώσεις οποιωνδήποτε δραστηριοτήτων τις οποίες επιτρέπουν ή στις οποίες επιδίδονται με σκοπό να καθορίσουν κατά πόσον οι δραστηριότητες αυτές είναι δυνατόν να προκαλέσουν ρύπανση στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Άρθρο 205

Δημοσίευση εκθέσεων

Τα κράτη δημοσιεύουν εκθέσεις των αποτελεσμάτων που εξάγονται δυνάμει του άρθρου 204 ή τις υποβάλλουν, σε κατάλληλα διαστήματα, στους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, οι οποίοι θα πρέπει να τις θέτουν στη διάθεση όλων των άλλων κρατών.

Άρθρο 206

Εκτίμηση πιθανών επιπτώσεων από δραστηριότητες

Όταν τα κράτη έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι προγραμματισμένες δραστηριότητες εντός της δικαιοδοσίας ή του ελέγχου τους μπορεί να προκαλέσουν σοβαρή ρύπανση ή σημαντικές και επιβλαβείς αλλαγές στο θαλάσσιο περιβάλλον αξιολογούν, κατά το δυνατόν, τις πιθανές επιπτώσεις από τέτοιες δραστηριότητες στο θαλάσσιο περιβάλλον και κοινοποιούν τις εκθέσεις των αποτελεσμάτων των εκτιμήσεων όπως προβλέπεται στο άρθρο 205.»

- 12 Το τμήμα 5 του μέρους XII της ΣΔΘ, τιτλοφορούμενο «Διεθνείς κανόνες και εθνική νομοθεσία για την πρόληψη, τη μείωση και τον έλεγχο της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος», περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 207 και 211, τα οποία έχουν ως εξής:

«Άρθρο 207

Ρύπανση από χερσαίες πηγές

1. Τα κράτη εκδίδουν νόμους και κανονισμούς για την πρόληψη, τη μείωση και τον έλεγχο της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος που προκαλείται από χερσαίες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των ποταμών, των εκβολών τους, των αγωγών και των υπονόμων εκροής, λαμβάνοντας υπόψη τους διεθνώς συμφωνημένους κανόνες, τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές και διαδικασίες.
2. Τα κράτη λαμβάνουν και άλλα μέτρα που μπορεί να κρίνονται απαραίτητα για την πρόληψη, τη μείωση και τον έλεγχο της ρύπανσης αυτής.
3. Τα κράτη καταβάλλουν προσπάθεια ώστε να εναρμονίσουν την πολιτική τους προς αυτή την κατεύθυνση στο κατάλληλο περιφερειακό επίπεδο.
4. Τα κράτη, ενεργώντας ιδίως μέσω των αρμόδιων διεθνών οργανισμών ή μέσω διπλωματικής διάσκεψης, επιδιώκουν να θεσπίσουν διεθνείς και περιφερειακούς κανόνες, πρότυπα και συνιστώμενες πρακτικές και διαδικασίες για την πρόληψη, τη μείωση και τον έλεγχο της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από χερσαίες

πηγές, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ιδιομορφίες, τις οικονομικές δυνατότητες των αναπτυσσόμενων κρατών και την ανάγκη τους για οικονομική ανάπτυξη. Οι κανόνες αυτοί, τα πρότυπα και οι συνιστώμενες πρακτικές και διαδικασίες επανεξετάζονται περιοδικώς, όποτε κρίνεται αναγκαίο.

5. Οι νόμοι, οι κανονισμοί, τα μέτρα, οι κανόνες, τα πρότυπα και οι συνιστώμενες πρακτικές και διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 4 περιλαμβάνουν όλα εκείνα τα μέτρα που αποβλέπουν στο να μειώσουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την απόρριψη στο θαλάσσιο περιβάλλον τοξικών, βλαβερών ή δηλητηριωδών ουσιών, ιδίως δε εκείνων που δεν είναι αποικοδομήσιμες.

[...]

«Άρθρο 211

Ρύπανση από πλοία

1. Τα κράτη, ενεργώντας μέσω του αρμόδιου διεθνούς οργανισμού ή μέσω γενικής διπλωματικής διάσκεψης, θεσπίζουν διεθνείς κανόνες και πρότυπα για την πρόληψη, τη μείωση και τον έλεγχο της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από πλοία και προωθούν την υιοθέτηση, κατά τον ίδιο τρόπο, όπου χρειάζεται, θαλάσσιων συστημάτων κυκλοφορίας προορισμένων να ελαχιστοποιήσουν τον κίνδυνο ατυχημάτων που μπορεί να προκαλέσουν ρύπανση στο θαλάσσιο περιβάλλον, περιλαμβανομένων των ακτών, καθώς επίσης και βλάβη από ρύπανση στα συμφέροντα παράκτιων κρατών. Οι κανόνες και τα πρότυπα αυτά επανεξετάζονται κατά τον ίδιο τρόπο περιοδικώς, όποτε κρίνεται αναγκαίο.

2. Τα κράτη εκδίδουν νόμους και κανονισμούς για την πρόληψη, τη μείωση και τον έλεγχο της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από πλοία που φέρουν τη σημαία τους ή είναι εγγεγραμμένα στο νηολόγιό τους. Αυτοί οι νόμοι και οι κανονισμοί δεν πρέπει να είναι λιγότερο αποτελεσματικοί από τους γενικώς αποδεκτούς διεθνείς κανόνες και τα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί μέσω του αρμόδιου διεθνούς οργανισμού ή μέσω γενικής διπλωματικής διάσκεψης.

[...]»

- 13 Το άρθρο 213 της ΣΔΘ, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 6, τιτλοφορούμενο «Εφαρμογή», του μέρους XII, ορίζει:

«Εφαρμογή διατάξεων σχετικών με τη ρύπανση από χερσαίες πηγές

Τα κράτη εφαρμόζουν τους νόμους και τους κανονισμούς που εκδίδουν σύμφωνα με το άρθρο 207, υιοθετούν νόμους και κανονισμούς και λαμβάνουν άλλα αναγκαία μέτρα για να θέσουν σε εφαρμογή τους διεθνώς εφαρμοζόμενους κανόνες και τα πρότυπα που θεσπίστηκαν μέσω των αρμόδιων διεθνών οργανισμών ή μέσω διπλωματικής διάσκεψης για την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος από ρύπανση χερσαίων πηγών.»

- 14 Το μέρος XV της ΣΔΘ, τιτλοφορούμενο «Επίλυση των διαφορών», περιλαμβάνει το τμήμα 1, «Γενικές διατάξεις». Το άρθρο 282 του τμήματος αυτού ορίζει:

«Υποχρεώσεις δυνάμει γενικών, περιφερειακών ή διμερών συμφωνιών

[Αν τα συμβαλλόμενα κράτη μέρη, εμπλεκόμενα σε διαφορά σχετική με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Συμβάσεως, έχουν συμφωνήσει, μέσω

γενικής, περιφερειακής ή διμερούς συμφωνίας ή άλλως, ότι επί παρόμοιας διαφοράς θα τηρείται, κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε εμπλεκόμενου στη διαφορά μέρους, διαδικασία συνεπαγόμενη δεσμευτική απόφαση, εφαρμόζεται η διαδικασία αυτή αντί των διαδικασιών που προβλέπονται στο παρόν μέρος, εκτός αν τα μέρη συμφωνούν διαφορετικά]».

- 15 Τα άρθρα 286 έως 288, τα οποία περιλαμβάνονται στο μέρος XV και συγκεκριμένα στο τιτλοφορούμενο «Υποχρεωτικές διαδικασίες συνεπαγόμενες δεσμευτικές αποφάσεις» τμήμα 2 της ΣΔΘ, ορίζουν τα εξής:

«Άρθρο 286

Εφαρμογή διαδικασιών δυνάμει του παρόντος τμήματος

Υπό την επιφύλαξη του τμήματος 3, κάθε διαφορά σχετική με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Συμβάσεως υποβάλλεται, εφόσον δεν έχει επιλυθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του τμήματος 1, κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε εμπλεκόμενου στη διαφορά μέρους, ενώπιον του δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος τμήματος.

Άρθρο 287

Επιλογή της διαδικασίας

1. Όταν υπογράφει, επικυρώνει ή προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση ή οποτεδήποτε μεταγενέστερα, κάθε κράτος είναι ελεύθερο να επιλέξει με γραπτή δήλωσή του ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέσα επιλύσεως των διαφορών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Συμβάσεως:

- α) το Διεθνές Δικαστήριο για το δίκαιο της θάλασσας που ιδρύεται σύμφωνα με το παράρτημα VI

- β) το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης

- γ) ένα διαιτητικό δικαστήριο συγκροτούμενο σύμφωνα με το παράρτημα VII

- δ) ένα ειδικό διαιτητικό δικαστήριο συγκροτούμενο σύμφωνα με το παράρτημα VIII, για μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες διαφορών που καθορίζονται σ' αυτό.

[...]

Άρθρο 288

Δικαιοδοσία

1. Κάθε αναφερόμενο στο άρθρο 287 δικαστήριο έχει δικαιοδοσία για οποιαδήποτε διαφορά σχετική με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Συμβάσεως, η οποία υποβάλλεται σ' αυτό σύμφωνα με το παρόν μέρος.

2. Κάθε αναφερόμενο στο άρθρο 287 δικαστήριο έχει επίσης δικαιοδοσία για οποιαδήποτε διαφορά σχετική με την ερμηνεία ή την εφαρμογή διεθνούς Συμφωνίας συναφούς προς τους σκοπούς της παρούσας Συμβάσεως, η οποία υποβάλλεται σ' αυτό δυνάμει της Συμφωνίας.

[...]»

16 Κατά το άρθρο 290, το οποίο περιλαμβάνεται επίσης στο τμήμα 2 του μέρους XV της ΣΔΘ, το δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί νομοτύπως μιας διαφοράς μπορεί να διατάξει τη λήψη προσωρινών μέτρων.

17 Το άρθρο 293, το οποίο περιλαμβάνεται επίσης στο τμήμα 2 του μέρους XV της ΣΔΘ, ορίζει τα εξής:

«Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Το δυνάμει του τμήματος αυτού αρμόδιο δικαστήριο εφαρμόζει την παρούσα Σύμβαση και τους λοιπούς κανόνες διεθνούς δικαίου που δεν συγκρούονται με την παρούσα Σύμβαση.

[...]»

18 Το άρθρο 296, το οποίο περιλαμβάνεται στο ίδιο τμήμα του μέρους XV της ΣΔΘ, ορίζει:

«Τελεσιδικία και δεσμευτική ισχύς αποφάσεων

1. Η εκδιδόμενη από το δυνάμει του παρόντος τμήματος αρμόδιο δικαστήριο απόφαση είναι τελεσιδική, πρέπει δε να συμμορφώνονται προς αυτή όλα τα εμπλεκόμενα στη διαφορά μέρη.

2. Κάθε τέτοια απόφαση έχει δεσμευτική ισχύ μόνο μεταξύ των μερών και σε σχέση με τη συγκεκριμένη διαφορά.»

19 Το παράρτημα ΙΧ της ΣΔΘ, τιτλοφορούμενο «Συμμετοχή διεθνών οργανισμών», περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 1

Χρήση [του όρου “διεθνής οργανισμός”]

Για τους σκοπούς του άρθρου 305 και του παρόντος παραρτήματος, “διεθνής οργανισμός” είναι ο ιδρυόμενος από κράτη διακυβερνητικός οργανισμός του οποίου τα κράτη μέλη τού έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα σε θέματα ρυθμιζόμενα από την παρούσα Σύμβαση, περιλαμβανομένης και της αρμοδιότητας να συνάπτει Συνθήκες σχετικά με τα θέματα αυτά.

Άρθρο 2

Υπογραφή

Ένας διεθνής οργανισμός μπορεί να υπογράψει την παρούσα Σύμβαση αν η πλειοψηφία των κρατών μελών αυτού έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Κατά τον χρόνο της υπογραφής, ένας διεθνής οργανισμός προβαίνει σε δήλωση, διευκρινίζοντας σε ποια από τα διεπόμενα από τη Σύμβαση θέματα τού έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα τα κράτη μέλη του, τα οποία έχουν υπογράψει την παρούσα Σύμβαση, καθώς και τη φύση και την έκταση της σχετικής αρμοδιότητας.

Άρθρο 3

Επίσημη επιβεβαίωση και προσχώρηση

1. Ένας διεθνής οργανισμός μπορεί να καταθέσει το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησής του αν η πλειοψηφία των κρατών μελών του καταθέτει ή έχει καταθέσει τα έγγραφα επικύρωσης ή προσχώρησής τους.

2. Τα έγγραφα που κατατίθενται από τον διεθνή οργανισμό πρέπει να περιέχουν τις απαιτούμενες βάσει των άρθρων 4 και 5 του παρόντος παραρτήματος δεσμεύσεις και δηλώσεις.

Άρθρο 4

Έκταση συμμετοχής, δικαιώματα και υποχρεώσεις

1. Το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης ενός διεθνούς οργανισμού πρέπει να περιέχει τη δήλωση αποδοχής των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των κρατών δυνάμει της παρούσας Σύμβασης ως προς τα θέματα για τα οποία του έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα τα κράτη μέλη του τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης.

2. Ένας διεθνής οργανισμός καθίσταται συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας Σύμβασης στην έκταση που αυτός έχει αρμοδιότητα σύμφωνα με τις δηλώσεις, κοινοποιήσεις πληροφοριών ή γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 του παρόντος παραρτήματος.

3. Ο διεθνής οργανισμός ασκεί τα δικαιώματα και εκπληρώνει τις υποχρεώσεις τις οποίες θα είχαν, ούτως ή άλλως, ως συμβαλλόμενα μέρη τα κράτη μέλη του δυνάμει της παρούσας Σύμβασης σε θέματα για τα οποία του έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα. Τα κράτη μέλη του διεθνούς οργανισμού δεν ασκούν αρμοδιότητα την οποία έχουν μεταβιβάσει σ' αυτόν.

4. Η συμμετοχή ενός διεθνούς οργανισμού δεν συνεπάγεται σε καμία περίπτωση αύξηση της αντιπροσώπευσης την οποία τα κράτη μέλη αυτού θα δικαιούνταν ούτως ή άλλως ως συμβαλλόμενα μέρη, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων προς λήψη αποφάσεων.

5. Η συμμετοχή ενός διεθνούς οργανισμού δεν απονέμει σε καμιά περίπτωση οποιαδήποτε δικαιώματα απορρέοντα από την παρούσα Σύμβαση στα μη συμβαλλόμενα σ' αυτή κράτη μέλη του οργανισμού.

6. Σε περίπτωση συγκρούσεως μεταξύ των απορρεουσών από την παρούσα Σύμβαση υποχρεώσεων ενός διεθνούς οργανισμού και των υποχρεώσεων του δυνάμει της ιδρυτικής αυτού Συμφωνίας ή οποιωνδήποτε σχετικών με αυτή πράξεων, υπερισχύουν οι δυνάμει της παρούσας Σύμβασης υποχρεώσεις.

Άρθρο 5

Δηλώσεις, γνωστοποιήσεις και κοινοποιήσεις

1. Το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησης ενός διεθνούς οργανισμού περιέχει δήλωση διευκρινιστική των θεμάτων τα οποία ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση και για τα οποία τα συμβαλλόμενα σ' αυτή κράτη μέλη του οργανισμού τού έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα.

2. Κράτος μέλος διεθνούς οργανισμού προβαίνει, κατά τον χρόνο επικυρώσεως ή προσχωρήσεώς του στην παρούσα Σύμβαση ή κατά τον χρόνο που ο οργανισμός καταθέτει το έγγραφο επίσημης επιβεβαίωσης ή προσχώρησής του, [επιλέγοντας την πλέον πρόσφατη ημερομηνία], σε δήλωση διευκρινιστική των θεμάτων τα οποία ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση και για τα οποία έχει μεταβιβάσει αρμοδιότητα στον οργανισμό.

3. Τα συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση κράτη μέρη, κράτη μέλη διεθνούς οργανισμού ο οποίος είναι επίσης συμβαλλόμενο μέρος της, τεκμαίρεται ότι έχουν

αρμοδιότητα επί όλων των θεμάτων τα οποία ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση και για τα οποία δεν έχουν προβεί επί τούτου στην προβλεπόμενη από το παρόν άρθρο ρητή δήλωση, γνωστοποίηση ή κοινοποίηση περί μεταβιβάσεως αρμοδιότητας στον οργανισμό.

4. Ο διεθνής οργανισμός και τα κράτη μέλη του, συμβαλλόμενα μέρη στην παρούσα Σύμβαση, γνωστοποιούν αμελλητί στον θεματοφύλακα της παρούσας Σύμβασης κάθε μεταβολή στην κατανομή της αρμοδιότητας, περιλαμβανομένων νέων μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων, όπως αυτή προσδιορίζεται στις δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δηλώσεις.

5. Κάθε συμβαλλόμενο κράτος μέρος μπορεί να ζητήσει από ένα διεθνή οργανισμό και από τα κράτη μέλη του, τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη, να παράσχουν πληροφορία ως προς το ποιος, μεταξύ του οργανισμού και των κρατών μελών του, έχει αρμοδιότητα σχετικά με οποιοδήποτε συγκεκριμένο θέμα που έχει ανακύψει. Ο οργανισμός και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να παράσχουν την πληροφορία αυτή σε εύλογο χρονικό διάστημα. Ο διεθνής οργανισμός και τα κράτη μέλη του μπορούν επίσης να παράσχουν τη σχετική πληροφορία με δική τους πρωτοβουλία.

6. Οι δυνάμει του παρόντος άρθρου δηλώσεις, γνωστοποιήσεις και κοινοποιήσεις πληροφοριών προσδιορίζουν τη φύση και την έκταση της μεταβιβαζόμενης αρμοδιότητας.

[...]»

Το ιστορικό της διαφοράς

Η σχετική με το εργοστάσιο MOX διαφορά μεταξύ Ιρλανδίας και Ηνωμένου Βασιλείου

20 Η εταιρία British Nuclear Fuel plc (στο εξής: BNFL) εκμεταλλεύεται διάφορα εργοστάσια στο Sellafield επί των ακτών της Ιρλανδικής Θάλασσας. Στην περιοχή αυτή βρίσκονται, μεταξύ άλλων, οι εγκαταστάσεις των εργοστασίων MOX και THORP.

- 21 Η δραστηριότητα του εργοστασίου MOX συνίσταται στην ανακύκλωση πλουτωνίου από ακτινοβοληθέντα πυρηνικά καύσιμα με την ανάμιξη διοξειδίου του πλουτωνίου και διοξειδίου απεμπλουτισμένου ουρανίου. Προϊόν της επεξεργασίας αυτής είναι ένα νέο καύσιμο, γνωστό ως MOX, συντομογραφία αναφοράς στο καύσιμο μικτού οξειδίου («mixed oxide fuel»), το οποίο προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως πηγή ενεργείας σε πυρηνικούς σταθμούς.
- 22 Ένα μέρος των υλών που χρησιμοποιούνται στο εργοστάσιο MOX προέρχεται από το εργοστάσιο THORP, συντομογραφία αναφοράς στο εργοστάσιο θερμικής επανεπεξεργασίας οξειδίου («thermal oxide reprocessing plant»), όπου ακτινοβοληθέντα πυρηνικά καύσιμα, προερχόμενα από πυρηνικούς αντιδραστήρες εγκατεστημένους τόσο στο Ηνωμένο Βασίλειο όσο και σε άλλες χώρες, υφίστανται επεξεργασία με σκοπό την εξαγωγή του διοξειδίου του πλουτωνίου και του διοξειδίου του ουρανίου.
- 23 Η κατασκευή του εργοστασίου MOX εγκρίθηκε από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου κατόπιν αιτήσεως της BNFL, βάσει περιβαλλοντικής μελέτης που η εν λόγω εταιρία υπέβαλε το 1993 (στο εξής: περιβαλλοντική μελέτη του 1993).
- 24 Το 1996, η BNFL υπέβαλε στην αρμόδια για το περιβάλλον υπηρεσία του Ηνωμένου Βασιλείου αίτηση προκειμένου να της χορηγηθεί άδεια λειτουργίας του εν λόγω εργοστασίου.
- 25 Στις 11 Φεβρουαρίου 1997, η Επιτροπή, βασιζόμενη στα στοιχεία που της παρέσχε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εξέδωσε γνώμη επί του σχεδίου απορρίψεως ραδιενεργών καταλοίπων του εργοστασίου MOX, κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 ΕΑ (ΕΕ C 68, σ. 4). Κατά τη γνώμη αυτή, «[η εφαρμογή του σχεδίου για την απόθεση ραδιενεργών αποβλήτων προερχομένων από τη λειτουργία του εργοστασίου MOX, υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας αλλά και σε περίπτωση ατυχήματος της μορφής και του μεγέθους που αναφέρονται στα γενικά στοιχεία, δεν ενέχει τον

κίνδυνο προκλήσεως, σημαντικής από απόψεως υγείας, ραδιενεργού μολύνσεως των υδάτων, του εδάφους ή του εναέριου χώρου άλλου κράτους μέλους]».

- 26 Εξάλλου, προς εκπλήρωση των επιταγών της οδηγίας 80/836/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1980, περί τροποποιήσεως των οδηγιών για τον καθορισμό των βασικών κανόνων προστασίας της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες (ΕΕ ειδ. έκδ. 12/02, σ. 70), ιδιωτική συμβουλευτική επιχείρηση κατήρτισε έκθεση αξιολογήσεως σχετικά με τους λόγους που δικαιολογούν, από οικονομικής απόψεως, τη λειτουργία του εργοστασίου ΜΟΧ (στο εξής: έκθεση ΡΑ), μια εκδοχή της οποίας δημοσιεύθηκε το 1997.
- 27 Επιπλέον, κατά το διάστημα μεταξύ Απριλίου 1997 και Αυγούστου 2001, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου διοργάνωσαν πέντε δημόσιες διαβουλεύσεις με αντικείμενο την οικονομική σκοπιμότητα λειτουργίας του εργοστασίου ΜΟΧ. Με απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2001, οι εν λόγω αρχές έκριναν ότι η λειτουργία του συγκεκριμένου εργοστασίου ήταν δικαιολογημένη από οικονομικής απόψεως, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 1996, για τον καθορισμό των βασικών κανόνων ασφαλείας προς προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες (ΕΕ L 159, σ. 1), με την οποία καταργήθηκε, από 13 Μαΐου 2000, η οδηγία 80/836.
- 28 Κατά το διάστημα μεταξύ 1994 και 2001, η Ιρλανδία όχλησε επανειλημμένως το Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με το εργοστάσιο ΜΟΧ, θέτοντας ειδικότερα υπό αμφισβήτηση τόσο την αξιοπιστία της περιβαλλοντικής μελέτης του 1993 όσο και το βάσιμο της αποφάσεως με την οποία κρίθηκε ότι η λειτουργία του εργοστασίου ήταν οικονομικώς δικαιολογημένη. Η Ιρλανδία αμφισβήτησε επίσης τη βάση επί της οποίας διεξήχθησαν οι δημόσιες διαβουλεύσεις και ζήτησε επιπλέον στοιχεία πέραν των όσων περιλαμβάνονταν στο κείμενο της εκθέσεως ΡΑ, υπό τη δημοσιευθείσα μορφή της.

- 29 Με ανακοινωθέν τύπου της 4ης Οκτωβρίου 2001, ο αρμόδιος για την πυρηνική ασφάλεια Υπουργός της Ιρλανδίας δήλωσε ότι η Ιρλανδία σκόπευε να υποβάλει καταγγελία βάσει της ΣΔΘ, λόγω μη προσηκουσας εκτιμήσεως των επιπτώσεων του εργοστασίου ΜΟΧ στο περιβάλλον.

Οι κινηθείσες από την Ιρλανδία διαδικασίες διευθέτησεως της σχετικής με το εργοστάσιο ΜΟΧ διαφοράς

- 30 Στις 15 Ιουνίου 2001, η Ιρλανδία διαβίβασε στο Ηνωμένο Βασίλειο αίτηση περί συγκροτήσεως διαιτητικού δικαστηρίου καθώς και εισαγωγικό δικόγραφο κατ' εφαρμογή του άρθρου 32 της Συμβάσεως για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 22 Σεπτεμβρίου 1992 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 98/249/ΕΚ του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1997 (ΕΕ 1998, L 104, σ. 1). Η σύμβαση αυτή αντικαθιστά, μεταξύ άλλων, τις Συμβάσεις του Παρισιού για την πρόληψη της θαλάσσιας ρυπάνσεως από χερσαίες πηγές των οποίων η Κοινότητα ήταν ήδη συμβαλλόμενο μέρος και οι οποίες, για τον λόγο αυτό, μνημονεύονται στο προσάρτημα της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας.
- 31 Με το δικόγραφο αυτό, η Ιρλανδία υποστήριξε ότι η άρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου να της παράσχει πλήρες αντίγραφο της εκθέσεως ΡΑ συνιστούσε παράβαση των υποχρεώσεων που επιβάλλει το άρθρο 9 της ανωτέρω συμβάσεως.
- 32 Στις 2 Ιουλίου 2003, το διαιτητικό δικαστήριο που συγκροτήθηκε δυνάμει της εν λόγω συμβάσεως απέρριψε το αίτημα της Ιρλανδίας.

33 Η υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως δεν αφορά, εντούτοις, την κίνηση της ανωτέρω διαδικασίας.

34 Στις 25 Οκτωβρίου 2001, η Ιρλανδία ανακοίνωσε στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι κινεί, δυνάμει του άρθρου 287 της ΣΔΘ, τη διαδικασία ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου που προβλέπεται στο παράρτημα VII της Συμβάσεως (στο εξής: διαιτητικό δικαστήριο), για τη διευθέτηση «της διαφοράς σχετικά με το εργοστάσιο ΜΟΧ, τις διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών ουσιών και την προστασία του περιβάλλοντος στην Ιρλανδική Θάλασσα».

35 Με το εισαγωγικό δικόγραφό της, η Ιρλανδία ζήτησε από το διαιτητικό δικαστήριο:

«1) να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 192 και 193 και/ή το άρθρο 194 και/ή το άρθρο 207 και/ή τα άρθρα 211 και 213 της ΣΔΘ όσον αφορά την άδεια λειτουργίας του εργοστασίου ΜΟΧ, καθόσον δεν έλαβε, μεταξύ άλλων, τα μέτρα που είναι αναγκαία για την πρόληψη, τον περιορισμό και τον έλεγχο της ρυπάνσεως του περιβάλλοντος στην Ιρλανδική Θάλασσα, ρυπάνσεως οφειλόμενης 1) στις εκούσιες απορρίψεις ραδιενεργών υλών και/ή αποβλήτων προερχόμενων από το εργοστάσιο ΜΟΧ και/ή 2) στις τυχαίες εκπομπές ραδιενεργών υλών και/ή αποβλήτων προερχόμενων από το εργοστάσιο ΜΟΧ και/ή τις διεθνείς μεταφορές που σχετίζονται με τη δραστηριότητα του εργοστασίου ΜΟΧ και/ή 3) στις εκπομπές ραδιενεργών υλών και/ή αποβλήτων οι οποίες προέρχονται από το εργοστάσιο ΜΟΧ και/ή από διεθνείς μεταφορές σχετικές με τη δραστηριότητα του εργοστασίου ΜΟΧ ή και συνδεδεμένες με τρομοκρατική ενέργεια·

2) να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 192 και 193 και/ή το άρθρο 194 και/ή το άρθρο 207 και/ή τα

άρθρα 211 και 213 της ΣΔΘ όσον αφορά την άδεια λειτουργίας του εργοστασίου ΜΟΧ, καθόσον 1) δεν εκτίμησε προσηκόντως ή παρέλειψε να προβεί σε εκτίμηση του κινδύνου που δύναται να συνεπάγεται τυχόν τρομοκρατική ενέργεια με στόχο το εργοστάσιο ΜΟΧ και τις διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών υλών που σχετίζονται με τη δραστηριότητα του εργοστασίου αυτού και/ή 2) δεν προέβη σε προσήκουσα εκπόνηση ή παρέλειψε πλήρως να προβεί στην εκπόνηση γενικής στρατηγικής ή γενικού σχεδίου για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση τρομοκρατικής επιθέσεως με στόχο το εργοστάσιο ΜΟΧ ή τις διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών αποβλήτων που σχετίζονται με τη δραστηριότητα του εργοστασίου·

- 3) να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 123 και 197 της ΣΔΘ όσον αφορά την άδεια λειτουργίας του εργοστασίου ΜΟΧ, καθώς και την υποχρέωσή του να συνεργαστεί με την Ιρλανδία για την προστασία του περιβάλλοντος στην Ιρλανδική Θάλασσα, καθόσον, μεταξύ άλλων, αρνήθηκε να κοινοποιήσει στην Ιρλανδία ορισμένα στοιχεία και/ή να προβεί σε μελέτη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του εργοστασίου ΜΟΧ και των συναφών με τη λειτουργία του δραστηριοτήτων και/ή καθόσον χορήγησε άδεια λειτουργίας του εργοστασίου ΜΟΧ ενώ εξακολουθούσε να εκκρεμεί διαδικασία για τη διευθέτηση διαφοράς σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφοριακά στοιχεία·

- 4) να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 206 της ΣΔΘ όσον αφορά την άδεια λειτουργίας του εργοστασίου ΜΟΧ, καθόσον:
  - α) με την [περιβαλλοντική έκθεση του 1993], δεν προέβη σε προσήκουσα και ολοκληρωμένη εκτίμηση των επιπτώσεων που δύναται να έχει η λειτουργία του εργοστασίου ΜΟΧ στο περιβάλλον της Ιρλανδικής Θάλασσας, και/ή

- β) από της δημοσιεύσεως της [περιβαλλοντικής εκθέσεως του 1993], δεν προέβη στην εκτίμηση των επιπτώσεων που δύναται να έχει η λειτουργία του εργοστασίου ΜΟΧ στο θαλάσσιο περιβάλλον, λαμβανομένων υπόψη των νομικών και πραγματικών μεταβολών που επήλθαν από το 1993 και, ιδίως, από το 1998, και/ή
- γ) δεν προέβη στην εκτίμηση των επιπτώσεων που δύναται να έχουν στο περιβάλλον της Ιρλανδικής Θάλασσας οι διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών υλών προς ή από το εργοστάσιο ΜΟΧ, και/ή
- δ) δεν προέβη στην εκτίμηση του κινδύνου από ενδεχόμενες επιπτώσεις στο περιβάλλον της Ιρλανδικής Θάλασσας μιας ή περισσότερων τρομοκρατικών ενεργειών με στόχο το εργοστάσιο ΜΟΧ και/ή τις διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών υλών προς ή από το εργοστάσιο ΜΟΧ·
- 5) να υποχρεώσει το Ηνωμένο Βασίλειο να μην επιτρέψει ή να απαγορεύσει α) τη λειτουργία του εργοστασίου ΜΟΧ και/ή β) τις διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών υλών προς ή από το Ηνωμένο Βασίλειο οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία του εργοστασίου ΜΟΧ ή με οποιαδήποτε προπαρασκευαστική ή άλλη σχετική με τη λειτουργία του εργοστασίου ΜΟΧ δραστηριότητα, έως ότου 1) το Ηνωμένο Βασίλειο προβεί σε προσήκουσα εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που δύναται να έχει η λειτουργία του εργοστασίου ΜΟΧ καθώς και οι διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών υλών που σχετίζονται με τη λειτουργία του, 2) καταδειχθεί ότι η λειτουργία του εργοστασίου ΜΟΧ και οι διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών υλών που σχετίζονται με τη λειτουργία του δεν θα συνεπάγονται, άμεσα ή έμμεσα, την εσκεμμένη απόρριψη στο περιβάλλον της Ιρλανδικής Θάλασσας ραδιενεργών υλών, συμπεριλαμβανομένων των ραδιενεργών καταλοίπων, και 3) το Ηνωμένο Βασίλειο εγκρίνει και υιοθετήσει από κοινού με την Ιρλανδία έγγραφο ή σχέδιο γενικής στρατηγικής για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση τρομοκρατικής επιθέσεως με στόχο το εργοστάσιο ΜΟΧ και τις διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών αποβλήτων που σχετίζονται με τη δραστηριότητα του εν λόγω εργοστασίου·

6) να καταδικάσει το Ηνωμένο Βασίλειο στα δικαστικά έξοδα της Ιρλανδίας».

36 Όσον αφορά το εφαρμοστέο από το διαιτητικό δικαστήριο δίκαιο, στο εισαγωγικό δικόγραφο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι το δικαστήριο αυτό «θα κληθεί να λάβει υπόψη, εφόσον κριθεί αναγκαίο, τις διατάξεις άλλων διεθνών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών συμβάσεων και της κοινοτικής νομοθεσίας [...]».

37 Επιπλέον, με το εν λόγω δικόγραφο, όπου γίνεται αναφορά στο άρθρο 293 της ΣΔΘ, επισημαίνεται ότι «η Ιρλανδία εκτιμά ότι οι διατάξεις της ΣΔΘ πρέπει να ερμηνεύονται σε συνδυασμό με άλλους διεθνείς κανόνες που δεσμεύουν την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπως η Σύμβαση [για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού] [...], η οδηγία 85/337/ΕΟΚ και οι οδηγίες 80/336/Ευρατόμ και 96/29/Ευρατόμ».

38 Στις 9 Νοεμβρίου 2001, η Ιρλανδία υπέβαλε ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου για το δίκαιο της θάλασσας, δυνάμει του άρθρου 290, παράγραφος 5, της ΣΔΘ, αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων, αιτούμενη ειδικότερα την εκ μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου άμεση αναστολή της αδείας λειτουργίας του εργοστασίου MOX.

39 Με διάταξη της 3ης Δεκεμβρίου 2001 (υπόθεση υπ' αριθ. 10, «The MOX Plant Case», Ιρλανδία κατά Ηνωμένου Βασιλείου), το Διεθνές Δικαστήριο για το δίκαιο

της θάλασσας διέταξε τη λήψη δέσμης προσωρινών μέτρων, διαφορετικών από τα αιτηθέντα εκ μέρους της Ιρλανδίας, εκτιμώντας ειδικότερα ότι:

«Η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο οφείλουν να συνεργαστούν και, προς τούτο, να προβούν αμελλητί σε διαβουλεύσεις, προκειμένου:

- α) να ανταλλάξουν πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τις ενδεχόμενες επιπτώσεις από τη λειτουργία του εργοστασίου MOX στην Ιρλανδική Θάλασσα·
- β) να επαγρυπνούν έναντι των τυχόν κινδύνων ή των επιπτώσεων που δύνανται να συνεπάγονται για την Ιρλανδική Θάλασσα οι δραστηριότητες του εργοστασίου MOX·
- γ) να λάβουν, εφόσον κριθεί αναγκαίο, μέτρα για την πρόληψη της ρυπάνσεως του θαλάσσιου περιβάλλοντος η οποία ενδέχεται να προκληθεί από τις δραστηριότητες του εργοστασίου MOX».

⁴⁰ Με την ως άνω διάταξη, το εν λόγω δικαστήριο αποφάνθηκε ότι είναι *prima facie* αρμόδιο και απέρριψε την ένσταση ελλείψεως δικαιοδοσίας που προέβαλε, βάσει του άρθρου 282 της ΣΔΘ, το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο υποστήριξε ότι ορισμένες πτυχές των αιτιάσεων που διατύπωσε η Ιρλανδία άπτονται του κοινοτικού δικαίου, ώστε αποκλειστικά αρμόδιο για την επίλυση της διαφοράς να είναι το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

- 41 Η ένσταση ελλείψεως δικαιοδοσίας προβλήθηκε εκ νέου από το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο της έγγραφης διαδικασίας ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου και συζητήθηκε κατά την ενώπιον του ιδίου δικαστηρίου προφορική διαδικασία.
- 42 Με διάταξη της 24ης Ιουνίου 2003, η οποία κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 27 Ιουνίου 2003, το διαιτητικό δικαστήριο αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία έως την 1η Δεκεμβρίου 2003 και ζήτησε να ενημερωθεί πληρέστερα έως την ημερομηνία εκείνη επί της εμπλοκής του κοινοτικού δικαίου στην εκκρεμή ενώπιόν του διαφορά.
- 43 Με την εν λόγω διάταξη, το διαιτητικό δικαστήριο επισήμανε ότι ανέκυσαν ζητήματα συνδεδεμένα στενά με το κοινοτικό δίκαιο αναφορικά με σημαντικές πτυχές της υποθέσεως, όπως η ενεργητική νομιμοποίηση της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών όσον αφορά τη ΣΔΘ, ο βαθμός κατά τον οποίο το εν λόγω δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί βάσει διατάξεων τις οποίες επικαλούνται οι διάδικοι και η αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου.
- 44 Κατά την εκτίμηση του διαιτητικού δικαστηρίου, ήταν όλως πιθανόν το Δικαστήριο να αποφανθεί, επιλαμβανόμενο της διαφοράς, ότι αυτή άπτεται του κοινοτικού δικαίου, οπότε και θα αποκλειόταν, βάσει του άρθρου 282 της ΣΔΘ, η δικαιοδοσία του ιδίου του διαιτητικού δικαστηρίου.
- 45 Το διαιτητικό δικαστήριο επισήμανε επίσης ότι τα ζητήματα που ανέκυσαν σχετικά με τη δικαιοδοσία του αφορούν ουσιωδώς την εσωτερική λειτουργία μιας διακριτής έννομης τάξεως, εν προκειμένω της κοινοτικής έννομης τάξεως, και ότι τα ζητήματα αυτά επιβάλλεται να επιλυθούν εντός του θεσμικού πλαισίου της Κοινότητας, ειδικότερα δε από το Δικαστήριο.

- 46 Στη συγκεκριμένη αλληλουχία, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι δεν θα ήταν σκόπιμη η συνέχιση της διαδικασίας αν δεν δινόταν προηγουμένως απάντηση στα απτόμενα του κοινοτικού δικαίου ερωτήματα, λαμβανομένων υπόψη του κινδύνου εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων και των εκτιμήσεων περί αμοιβαίου σεβασμού και αβρότητας μεταξύ των δικαστικών οργάνων. Κατόπιν αυτού, το διαιτητικό δικαστήριο κάλεσε τους διαδίκους να λάβουν από κοινού ή μη τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να ρυθμίσουν ταχέως τα εκκρεμή αυτά ζητήματα εντός του θεσμικού πλαισίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- 47 Με την ίδια διάταξη, το διαιτητικό δικαστήριο επικύρωσε τα προσωρινά μέτρα που είχε διατάξει προηγουμένως το Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας και απέρριψε την υποβληθείσα από την Ιρλανδία αίτηση για τη λήψη πρόσθετων προσωρινών μέτρων.
- 48 Κατόπιν της αποφάσεως της Επιτροπής να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως, η Ιρλανδία ζήτησε από το διαιτητικό δικαστήριο να αναβάλει τις συνεδριάσεις του έως ότου αποφανθεί το Δικαστήριο. Με διάταξη της 14ης Νοεμβρίου 2004, το εν λόγω διαιτητικό δικαστήριο έκανε δεκτό το αίτημα.

Η διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως

- 49 Η Επιτροπή ενημερώθηκε για τη διαδικασία την οποία κίνησε η Ιρλανδία ενώπιον του συγκροτηθέντος δυνάμει της Συμβάσεως για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού (βλ. σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως) διαιτητικού δικαστηρίου με το από 18 Ιουνίου 2001 έγγραφο του εκτελεστικού γραμματέα της επιτροπής που είχε συσταθεί στο πλαίσιο της συμβάσεως αυτής.

- 50 Με έγγραφο της 8ης Οκτωβρίου 2001, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από την Ιρλανδία να αναστείλει την κινηθείσα διαδικασία επειδή η οικεία διαφορά ενέπιπτε στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου.
- 51 Στις 25 Οκτωβρίου 2001, η Ιρλανδία κίνησε τη διαδικασία διευθετήσεως της σχετικής με το εργοστάσιο ΜΟΧ διαφοράς στο πλαίσιο της ΣΔΘ.
- 52 Στις 20 Ιουνίου 2002, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των ιρλανδικών αρχών με αντικείμενο την εν λόγω διαφορά στο σύνολό της.
- 53 Με έγγραφο της 27ης Ιουνίου 2002, υπόμνηση του οποίου ακολούθησε στις 8 Οκτωβρίου 2002, οι υπηρεσίες της Επιτροπής κάλεσαν τις ιρλανδικές αρχές να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή ορισμένα πρόσθετα έγγραφα, ιδίως τα κατατεθέντα υπομνήματα κατά τις διαδικασίες που κινήθηκαν στο πλαίσιο της Συμβάσεως για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού και της ΣΔΘ.
- 54 Με έγγραφο της 22ας Οκτωβρίου 2002, η Ιρλανδία ικανοποίησε το αίτημα αυτό ως προς τα υπομνήματα που κατέθεσε η ίδια στο πλαίσιο των διαδικασιών ενώπιον του συγκροτηθέντος δυνάμει της Συμβάσεως για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού διαιτητικού δικαστηρίου και ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου για το δίκαιο της θάλασσας. Αντιθέτως, όσον αφορά την ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου διαδικασία, η Ιρλανδία επισήμανε ότι οι δύο διάδικοι ήσαν υποχρεωμένοι να τηρήσουν εμπιστευτικότητα έως την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Η Ιρλανδία διευκρίνισε επίσης ότι το έγγραφό της δεν έπρεπε να εκληφθεί ως επέχον θέση καταγγελίας κατά την έννοια του άρθρου 227 ΕΚ.
- 55 Εν συνεχεία, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως βάσει του άρθρου 226 ΕΚ. Με έγγραφο της 15ης Μαΐου 2003, η Επιτροπή όχλησε την

Ιρλανδία να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί της αιτιάσεως περί αθετήσεως, λόγω της εκ μέρους της κινήσεως διαδικασίας στο πλαίσιο της ΣΔΘ, των υποχρεώσεων που υπέχει από τα άρθρα 10 ΕΚ και 292 ΕΚ, αφενός, και από τα άρθρα 192 ΕΑ και 193 ΕΑ, αφετέρου.

- 56 Δεδομένου ότι η Ιρλανδία εξέφρασε, με έγγραφο της 15ης Ιουλίου 2003, τη διαφωνία της με τη θέση της Επιτροπής, η δεύτερη διατύπωσε, στις 19 Αυγούστου 2003, αιτιολογημένη γνώμη καλώντας το εν λόγω κράτος μέλος να λάβει τα αναγκαία μέτρα συμμορφώσεώς του προς την αιτιολογημένη αυτή γνώμη εντός προθεσμίας δυο εβδομάδων, παραταθείσας εν συνεχεία κατά δύο ακόμη εβδομάδες, από της κοινοποιήσεώς της.
- 57 Εκτιμώντας ως μη ικανοποιητική την απάντηση της Ιρλανδίας επί της αιτιολογημένης γνώμης της, η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 58 Με διάταξη της 7ης Απριλίου 2004, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου έκανε δεκτά τα αιτήματα του μεν Βασιλείου της Σουηδίας να παρέμβει προς υποστήριξη των αιτημάτων της Ιρλανδίας, του δε Ηνωμένου Βασιλείου να παρέμβει προς υποστήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.

Επί της προσφυγής

- 59 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή διατυπώνει τρεις αιτιάσεις. Κατά την Επιτροπή, η Ιρλανδία, κινώντας τη διαδικασία κατά του Ηνωμένου Βασιλείου στο πλαίσιο της ΣΔΘ, πρώτον, προσέβαλε την προβλεπόμενη από το άρθρο 292 ΕΚ αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου να επιλαμβάνεται όλων των διαφορών σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, δεύτερον, παρέβη την ως άνω διάταξη καθώς και το άρθρο 193 ΕΑ, υποβάλλοντας στην κρίση

του διαιτητικού δικαστηρίου διαφορά της οποίας η επίλυση προϋποθέτει την ερμηνεία και εφαρμογή πράξεων που άπτονται του κοινοτικού δικαίου, και τρίτον, αφενός, παρέβη την υποχρέωση συνεργασίας που απορρέει από το άρθρο 10 ΕΚ, καθόσον άσκησε αρμοδιότητα που ανήκει στην Κοινότητα, και, αφετέρου, παρέβη την εν λόγω υποχρέωση όπως αυτή απορρέει από τα άρθρα 10 ΕΚ και 192 ΕΑ, καθόσον δεν ενημέρωσε ούτε προέβη προηγουμένως σε διαβουλεύσεις με τα αρμόδια κοινοτικά όργανα.

Επί της πρώτης αιτιάσεως

- 60 Με την πρώτη αιτιάσή της, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ιρλανδία, κινώντας την προβλεπόμενη από τη ΣΔΘ διαδικασία διευθετήσεως των διαφορών προς επίλυση της σχετικής με το εργοστάσιο ΜΟΧ διαφοράς της με το Ηνωμένο Βασίλειο, προσέβαλε την αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου να επιλαμβάνεται των διαφορών σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και, ως εκ τούτου, παρέβη τη διάταξη του άρθρου 292 ΕΚ.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 61 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι διατάξεις της ΣΔΘ ως μικτής συμφωνίας, τις οποίες η Ιρλανδία επικαλείται ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, αφορούν ζητήματα εμπύπτοντα στην εξωτερική αρμοδιότητα της Κοινότητας στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 175 ΕΚ, και ότι, ως εκ τούτου, η ερμηνεία και η εφαρμογή των διατάξεων αυτών στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ κρατών μελών υπάγονται στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 292 ΕΚ.
- 62 Κατά την Επιτροπή, η απόφαση 98/392, καθόσον αφορά ιδίως το άρθρο 175 ΕΚ, και η δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, καθόσον αυτή προσδιορίζει ότι η

προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος εμπίπτει στις αρμοδιότητες που μοιράζονται η Κοινότητα και τα κράτη μέλη, επιβεβαιώνουν ότι, όταν η Κοινότητα κατέστη συμβαλλόμενο μέρος στη ΣΔΘ, άσκησε την αντίστοιχη αρμοδιότητά της στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος. Συνεπώς, δεν είναι αναγκαίο να αποδειχθεί η ύπαρξη αποκλειστικής αρμοδιότητας της Κοινότητας στους τομείς που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς.

- 63 Κατά την Επιτροπή, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, οσάκις το Δικαστήριο επιλαμβάνεται διαφοράς σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, είναι αρμόδιο να ερμηνεύει τις διατάξεις μικτών συμφωνιών όχι μόνον όταν τα ζητήματα που ρυθμίζουν οι οικείες διατάξεις εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας, αλλά και όταν εμπίπτουν σε μία εκ των αρμοδιοτήτων που η Κοινότητα μοιράζεται με τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή επικαλείται συναφώς τις αποφάσεις της 16ης Ιουνίου 1998, C-53/96, *Hermès* (Συλλογή 1998, σ. I-3603, σκέψη 33), της 14ης Δεκεμβρίου 2000, C-300/98 και C-392/98, *Dior* κ.λπ. (Συλλογή 2000, σ. I-11307, σκέψη 33), και της 19ης Μαρτίου 2002, C-13/00, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Συλλογή 2002, σ. I-2943, σκέψη 20).
- 64 Επιπλέον, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, όλα τα εγερθέντα ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου ζητήματα καλύπτονται ευρέως από ένα σχεδόν πλήρες νομοθετικό πλέγμα εσωτερικών κοινοτικών πράξεων, ορισμένες εκ των οποίων μνημονεύονται ρητώς στο προσάρτημα της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας.
- 65 Εντούτοις, ουδόλως προκύπτει από την ανωτέρω δήλωση, σύμφωνα με την οποία η Κοινότητα μπορεί να καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της ΣΔΘ αποκλειστικά εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της, ότι η προσχώρησή της περιορίζεται στους τομείς που αποτελούν αντικείμενο αποκλειστικής αρμοδιότητας.
- 66 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι δεν υπήρξε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Κοινότητα ως προς τους τομείς τους οποίους αφορούν οι διατάξεις της ΣΔΘ επί των οποίων στηρίζει το αίτημά της ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου.

- 67 Όπως επιβεβαιώνεται από τη δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, προκειμένου να θεμελιωθεί η αρμοδιότητα της Κοινότητας, είναι αναγκαίο να καταδειχθεί ότι οι συγκεκριμένες διατάξεις της ΣΔΘ επηρεάζουν πράξεις του κοινοτικού δικαίου.
- 68 Κατά την Ιρλανδία, οι συντρέχουσες αρμοδιότητες οι οποίες ορίζονται ειδικώς στην εν λόγω δήλωση, καθόσον αφορούν τομείς στους οποίους ισχύουν κανόνες *de minimis*, δεν έχουν μεταβιβαστεί και, συνεπώς, εξακολουθούν να ανήκουν στα κράτη μέλη.
- 69 Κατά την Ιρλανδία, διατάξεις μικτών συμφωνιών ως προς αρμοδιότητες που η Κοινότητα μοιράζεται με τα κράτη μέλη αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του κοινοτικού δικαίου μόνο στην περίπτωση κατά την οποία οι διατάξεις αυτές ενδέχεται να επηρεάζουν κοινούς κανόνες του κοινοτικού δικαίου.
- 70 Όπως, όμως, ισχυρίζεται η Ιρλανδία, εν προκειμένω δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση, καθώς οι οικείοι κοινοτικοί κανόνες περί προστασίας του περιβάλλοντος θεσπίζουν απλώς διατάξεις *de minimis*.
- 71 Επομένως, η Επιτροπή δεν αποδεικνύει ότι οι διατάξεις της ΣΔΘ, τις οποίες η Ιρλανδία επικαλείται ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, επιβάλλουν υποχρεώσεις όμοιες με αυτές που προβλέπουν ισχύουσες κοινοτικές πράξεις και, συνεπώς, δεν αποδεικνύει ότι θίγονται κοινοτικοί κανόνες.
- 72 Κατά την Ιρλανδική Κυβέρνηση, οι διατάξεις της ΣΔΘ επιβάλλουν υποχρεώσεις αυστηρότερες εκείνων που προβλέπει το κοινοτικό δίκαιο.

- 73 Όσον αφορά την απόρριψη ραδιενεργών ουσιών στο θαλάσσιο περιβάλλον καθώς και την ενημέρωση και τη συνεργασία στον τομέα της θαλάσσιας μεταφοράς των ουσιών αυτών, η κοινοτική νομοθεσία δεν περιλαμβάνει καμία απολύτως διάταξη. Επιπλέον, η εν λόγω νομοθεσία δεν περιλαμβάνει κανένα κανόνα ανάλογο προς τη διάταξη του άρθρου 123 της ΣΔΘ.
- 74 Επιπροσθέτως, κατά την Ιρλανδική Κυβέρνηση, δεδομένου ότι η Ευρατόμ δεν αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος της ΣΔΘ και δεδομένου ότι καμία πράξη εκδοθείσα εντός του πλαισίου της Συνθήκης ΕΚΑΕ δεν απαντά στο προσάρτημα της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, καμία αρμοδιότητα βασιζόμενη στη Συνθήκη αυτή δεν δύναται να απονεμηθεί στην Κοινότητα στο πλαίσιο της ΣΔΘ.
- 75 Η Σουηδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η εξωτερική αρμοδιότητα της Κοινότητας στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος καθίσταται αποκλειστική, ενώ δεν είναι, μόνον αν και στον βαθμό κατά τον οποίο η Κοινότητα έχει εκδώσει, σε εσωτερικό επίπεδο, κοινούς κανόνες δυνάμενους να θιγούν από διεθνείς δεσμεύσεις τις οποίες έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη. Η ίδια κυβέρνηση επικαλείται συναφώς την απόφαση της 31ης Μαρτίου 1971, 22/70, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, γνωστή ως απόφαση ΑΕΤΡ (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 729, σκέψη 17).
- 76 Κατά τη Σουηδική Κυβέρνηση, στην περίπτωση, πάντως, κατά την οποία οι κοινοί κανόνες συνίστανται απλώς σε διατάξεις *de minimis*, τα κράτη μέλη διατηρούν την ευχέρεια να επιζητούν μεγαλύτερη προστασία τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.
- 77 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει ότι, όσον αφορά το μέρος ΧΙΙ της ΣΔΘ σχετικά με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, η αρμοδιότητα της Κοινότητας πρέπει να θεμελιώνεται σε κοινούς κανόνες που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 175 ΕΚ και όχι στους περιβαλλοντικούς στόχους που απαριθμούνται στο άρθρο 174 ΕΚ.

- 78 Προκειμένου να εξακριβωθεί η έκταση της μεταβιβασθείσας στην Κοινότητα αρμοδιότητας στον τομέα τον οποίο αφορούν οι συγκεκριμένες διατάξεις της ΣΔΘ, επιβάλλεται η αναφορά στις αρχές που διατυπώνονται με τις σκέψεις 15 έως 17 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ΑΕΤΡ και στη μεταγενέστερη νομολογία η οποία έδωσε περαιτέρω ώθηση στις αρχές αυτές, ιδίως δε στις γνωμοδοτήσεις 1/94, της 15ης Νοεμβρίου 1994 (Συλλογή 1994, σ. Ι-5267, σκέψη 77) και 2/94, της 28ης Μαρτίου 1996 (Συλλογή 1996, σ. Ι-1759, σκέψεις 24 έως 26).
- 79 Κατά την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, οι διατάξεις της ΣΔΘ, τις οποίες η Ιρλανδία επικαλείται ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, επηρεάζουν ενδεχομένως τους κοινούς κανόνες που θέσπισε η Κοινότητα αφής στιγμής οι ίδιες διατάξεις, όπως τις επικαλείται και τις ερμηνεύει το οικείο κράτος μέλος ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου, αφορούν τομέα διεπόμενο, σε περιορισμένο βαθμό μιν, κατά τρόπο ακριβή δε, από τη Συνθήκη ΕΚ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 80 Καταρχάς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, με την πρώτη αιτίασή της, η Επιτροπή προσάπτει στην Ιρλανδία ότι προσέβαλε την αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, καθόσον υπέβαλε στην κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου διαφορά της με άλλο κράτος μέλος σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή διατάξεων της ΣΔΘ αφορωσών υποχρεώσεις τις οποίες η Κοινότητα ανέλαβε κατά την άσκηση των εξωτερικών αρμοδιοτήτων της στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, αγνοώντας με τον τρόπο αυτό το άρθρο 292 ΕΚ. Τα άρθρα της Συνθήκης ΕΚΑΕ, στα οποία αναφέρεται η Επιτροπή με τα αιτήματά της, αφορούν τη δεύτερη και την τρίτη αιτίαση.
- 81 Κατά το άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ, «[ο]ι συμφωνίες που συνάπτονται υπό τους όρους που καθορίζονται στο [εν λόγω] άρθρο δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και τα κράτη μέλη».

- 82 Η ΣΔΘ υπογράφηκε από την Κοινότητα και εν συνεχεία εγκρίθηκε με την απόφαση 98/392. Επομένως, κατά πάγια νομολογία, οι διατάξεις της ΣΔΘ αποτελούν πλέον αναπόσπαστο τμήμα της κοινοτικής έννομης τάξεως (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, IATA και ELFAA, Συλλογή 2006, σ. I-403, σκέψη 36).
- 83 Η ΣΔΘ συνήφθη τόσο από την Κοινότητα όσο και από όλα τα κράτη μέλη της στο πλαίσιο συναρμοδιότητάς τους.
- 84 Το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι, υπό το πρίσμα της κοινοτικής έννομης τάξεως, οι μικτές συμφωνίες έχουν το ίδιο νομικό καθεστώς με αυτό των αμιγώς κοινοτικών συμφωνιών, εφόσον πρόκειται για διατάξεις εμπίπτουσες στην αρμοδιότητα της Κοινότητας (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 14).
- 85 Εξ αυτού το Δικαστήριο συνήγαγε ότι, μεριμνώντας για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από συμφωνία που συνήψαν τα κοινοτικά όργανα, τα κράτη μέλη εκπληρώνουν, στο πλαίσιο της κοινοτικής δικαιοταξίας, υποχρέωση έναντι της Κοινότητας, η οποία ανέλαβε την ευθύνη για την ορθή εκτέλεση της συμφωνίας αυτής (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 15).
- 86 Δεδομένου ότι η ΣΔΘ είναι μικτή συμφωνία, πρέπει να εξεταστεί αν οι διατάξεις της, τις οποίες η Ιρλανδία επικαλείται ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου στο πλαίσιο της σχετικής με το εργοστάσιο MOX διαφοράς, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Κοινότητας.
- 87 Όπως προκύπτει από το εισαγωγικό δικόγραφο της Ιρλανδίας (τα προβαλλόμενα αιτήματα της οποίας παρατίθενται αυτούσια στη σκέψη 35 της παρούσας αποφάσεως), εκείνο που το εν λόγω κράτος μέλος προσάπτει κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι η χορήγηση αδείας λειτουργίας του εργοστασίου MOX χωρίς την τήρηση ορισμένων υποχρεώσεων που απορρέουν από τη ΣΔΘ.

- 88 Όλες οι διατάξεις της ΣΔΘ που επικαλείται συναφώς η Ιρλανδία, πλην του άρθρου 123, περιλαμβάνονται στο μέρος ΧΙΙ της Συμβάσεως, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προστασία και διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος».
- 89 Ειδικότερα, η Ιρλανδία προσάπτει στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι παρέβη, καταρχάς, το άρθρο 206 της ΣΔΘ, αθετώντας την υποχρέωσή του να προβεί σε προσηκούντα εκτίμηση των επιπτώσεων του συνόλου των συνδεδεμένων με το εργοστάσιο ΜΟΧ δραστηριοτήτων στο περιβάλλον της Ιρλανδικής Θάλασσας, ότι, εν συνεχεία, παρέβη τα άρθρα 123 και 197 της ΣΔΘ, αθετώντας την υποχρέωσή του να συνεργαστεί με την Ιρλανδία για την προστασία του περιβάλλοντος στην Ιρλανδική Θάλασσα, η οποία είναι ημίκλειστη θάλασσα, και, τέλος, ότι παρέβη τα άρθρα 192, 193 και/ή 194 και/ή 207, 211 και 213 της ΣΔΘ, καθόσον δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και τον έλεγχο της ρυπάνσεως του περιβάλλοντος στην Ιρλανδική Θάλασσα.
- 90 Βάσει της ερμηνείας που το Δικαστήριο έχει δώσει στο άρθρο 175, παράγραφος 1, ΕΚ, η ανωτέρω διάταξη αποτελεί την ορθή νομική βάση για την εξ ονόματος της Κοινότητας σύναψη διεθνών συμφωνιών στον τομέα της περιβαλλοντικής προστασίας (βλ., υπό την έννοια αυτή, γνωμοδότηση 2/00, της 6ης Δεκεμβρίου 2001, Συλλογή 2001, σ. Ι-9713, σκέψη 44).
- 91 Τη θέση αυτή επιβεβαιώνει η σχετική διάταξη, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 174, παράγραφος 1, τέταρτη περίπτωση, ΕΚ, κατά την οποία, μεταξύ των προς επίτευξη στόχων στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής πολιτικής, περιλαμβάνεται ρητώς «[η] προώθηση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων».
- 92 Ασφαλώς, κατά το άρθρο 176 ΕΚ, η εξωτερική αρμοδιότητα της Κοινότητας στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, εν προκειμένω του θαλάσσιου περιβάλλοντος, δεν είναι αποκλειστική αλλά συντρέχουσα, κατανεμόμενη καταρχήν μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα γνωμοδότηση 2/00, σκέψη 47).

- 93 Εντούτοις, το ζήτημα αν διάταξη μικτής συμφωνίας εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Κοινότητας ανάγεται στην εκχώρηση και συνακόλουθα στην ίδια την ύπαρξη της δοτής αρμοδιότητας και όχι στον αποκλειστικό ή συντρέχοντα χαρακτήρα της.
- 94 Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, η ύπαρξη της εξωτερικής αρμοδιότητας της Κοινότητας στον τομέα της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος δεν εξαρτάται, καταρχήν, από την έκδοση πράξεων του παράγωγου δικαίου που καλύπτουν τον οικείο τομέα και θα μπορούσαν να θιγούν σε περίπτωση συμμετοχής των κρατών μελών στη διαδικασία συνάψεως της επίμαχης συμφωνίας, κατά την έννοια της αρχής που καθιέρωσε το Δικαστήριο με τη σκέψη 17 της προπαρατεθείσας αποφάσεως ΑΕΤΡ.
- 95 Η Κοινότητα έχει την ευχέρεια να συνάπτει συμφωνίες στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, έστω και αν τα ειδικά ζητήματα που διέπουν οι συμφωνίες αυτές δεν αποτελούν ακόμη ή αποτελούν όλως μερικώς αντικείμενο κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως μη δυνάμενης να θιγεί εξ αυτού (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα γνωμοδότηση 2/00, σκέψεις 44 έως 47, και απόφαση της 7ης Οκτωβρίου 2004, C-239/03, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2004, σ. I-9325, σκέψη 30).
- 96 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται να εξεταστεί αν και σε ποιο βαθμό η Κοινότητα, καθιστάμενη συμβαλλόμενο μέρος της ΣΔΘ, επέλεξε να ασκήσει την εξωτερική αρμοδιότητά της στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.
- 97 Συναφώς, το γεγονός ότι, κατά την πρώτη αιτιολογική αναφορά της αποφάσεως 98/392, το άρθρο 130 Σ, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ [νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 175, παράγραφος 1, ΕΚ] περιλαμβάνεται μεταξύ των διατάξεων που αποτελούν τη νομική βάση της αποφάσεως με την οποία εγκρίθηκε η ΣΔΘ υποδηλώνει ότι, όντως, η αρμοδιότητα αυτή ασκήθηκε.

- 98 Εξάλλου, στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη της ανωτέρω αποφάσεως διευκρινίζεται ότι σκοπός της εγκρίσεως της Συμβάσεως εκ μέρους της Κοινότητας είναι να καταστεί η δεύτερη, εντός των ορίων της αρμοδιότητάς της, συμβαλλόμενο μέρος της πρώτης.
- 99 Η δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 1, παράγραφος 3, της οικείας αποφάσεως και η οποία περιλαμβάνεται στο επισυναπτόμενο ως παράρτημα II αυτής έγγραφο επίσημης επιβεβαιώσεως της Κοινότητας, ορίζει την έκταση και τη φύση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζουν τα κράτη μέλη στην Κοινότητα όσον αφορά τους ρυθμιζόμενους από τη ΣΔΘ τομείς για τους οποίους η Κοινότητα αποδέχεται τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπει η Σύμβαση.
- 100 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι το άρθρο 4, παράγραφος 3, του παραρτήματος ΙΧ της ΣΔΘ, ιδίως δε η διαλαμβανόμενη σε αυτό έννοια της «μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων», καθώς και η δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας πρέπει να εκληφθούν υπό την έννοια ότι, όσον αφορά τις κοινές αρμοδιότητες, μεταβιβάστηκαν και ασκούνται από την Κοινότητα, αφότου η τελευταία κατέστη συμβαλλόμενο μέρος στη ΣΔΘ, μόνον εκείνες που κατέστησαν αποκλειστικές ως θιγόμενες, κατά την έννοια της αρχής που καθιέρωσε το Δικαστήριο με τη σκέψη 17 της αποφάσεως ΑΕΤΡ.
- 101 Όπως υποστηρίζει η Ιρλανδία, πρόκειται για μια ιδιομορφία της ΣΔΘ, δοθέντος ότι η Σύμβαση επιτρέπει τη μεταβίβαση στην Κοινότητα αποκλειστικών και μόνον αρμοδιοτήτων, ενώ οι λοιπές αρμοδιότητες, όπως και οι συναφείς προς αυτές ευθύνες, εξακολουθούν να ανήκουν στα κράτη μέλη.
- 102 Κατά την Ιρλανδία, οι επίμαχες κοινοτικές διατάξεις δεν θίγονται, καταρχήν, καθό μέτρο συνιστούν απλώς κανόνες *de minimis*· συνεπώς, οι αντίστοιχες κοινές αρμοδιότητες δεν μεταβιβάστηκαν στο πλαίσιο της ΣΔΘ.

- 103 Αντιθέτως, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας πρέπει να εκληφθεί υπό την έννοια ότι οι επίδικες κοινές αρμοδιότητες μεταβιβάστηκαν και ασκούνται από την Κοινότητα, έστω και αν αφορούν τομείς για τους οποίους δεν υφίσταται επί του παρόντος κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.
- 104 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι στο σημείο 2, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας αναφέρεται, όσον αφορά ειδικότερα τις διατάξεις της ΣΔΘ περί προλήψεως της θαλάσσιας ρυπάνσεως, ότι «[όταν υφίστανται μεν κοινοτικοί κανόνες, αλλά δεν τίγονται, ιδίως όταν πρόκειται για κοινοτικές διατάξεις οι οποίες εισάγουν απλώς κανόνες de minimis, η αρμοδιότητα ανήκει στα κράτη μέλη, υπό την επιφύλαξη της αρμοδιότητας της Κοινότητας να ενεργεί στον τομέα αυτό]».
- 105 Επομένως, η εν λόγω δήλωση επιβεβαιώνει ότι, στο πλαίσιο της ΣΔΘ, μεταβιβάστηκαν κοινές αρμοδιότητες, ιδίως στον τομέα της προλήψεως της θαλάσσιας ρυπάνσεως, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων εκείνων που δεν τίγουν τους οικείους κοινοτικούς κανόνες, κατά την έννοια της αρχής που καθιερώθηκε με την απόφαση ΑΕΤΡ.
- 106 Εντούτοις, το ίδιο χωρίο της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας εξαρτά τη μεταβίβαση κοινών αρμοδιοτήτων από την ύπαρξη κοινοτικών κανόνων, ακόμη και όταν δεν τίγονται κατ' ανάγκη οι κανόνες αυτοί.
- 107 Στις λοιπές περιπτώσεις, ήτοι στις περιπτώσεις εκείνες όπου δεν υφίστανται κοινοτικοί κανόνες, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίοδος, της εν λόγω δηλώσεως, τα κράτη μέλη παραμένουν αρμόδια.

- 108 Επομένως, στο ειδικό πλαίσιο της ΣΔΘ, η διαπίστωση περί μεταβιβάσεως κοινών αρμοδιοτήτων στην Κοινότητα εξαρτάται από την ύπαρξη, στους τομείς τους οποίους διέπουν οι οικείες διατάξεις της ΣΔΘ, κοινοτικών κανόνων, και μάλιστα ανεξαρτήτως του περιεχόμενου και της φύσεώς τους.
- 109 Το προσάρτημα της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, μολονότι δεν είναι εξαντλητικό, αποτελεί συναφώς χρήσιμο σημείο αναφοράς.
- 110 Είναι πρόδηλον ότι τα ζητήματα που διέπουν οι διατάξεις της ΣΔΘ, επίκληση των οποίων έγινε από την Ιρλανδία ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, ρυθμίζονται εκτενέστατα από κοινοτικές πράξεις, πολλές εκ των οποίων μνημονεύονται ρητώς στο εν λόγω προσάρτημα.
- 111 Συνεπώς, όσον αφορά την αντλούμενη από το άρθρο 206 της ΣΔΘ αιτίαση περί παραβάσεως της υποχρέωσης περί προσήκουσας εκτιμήσεως των επιπτώσεων στο περιβάλλον της Ιρλανδικής Θάλασσας, καλύπτουσας το σύνολο των δραστηριοτήτων που συνδέονται με το εργοστάσιο ΜΟΧ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το συγκεκριμένο ζήτημα αποτελεί αντικείμενο της οδηγίας 85/337, η οποία μνημονεύεται στο προσάρτημα της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας.
- 112 Εξάλλου, η Ιρλανδία δεν δύναται να αμφισβητεί τη σημασία της εν λόγω οδηγίας, καθόσον, με το εισαγωγικό δικόγραφο που κατέθεσε ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, την επικαλέστηκε η ίδια ως πράξη δυνάμενη να αποτελέσει γνώμονα για την ερμηνεία των συναφών διατάξεων της ΣΔΘ.
- 113 Επιπλέον, κατά τις αγορεύσεις των εκπροσώπων της ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου, η Ιρλανδία άντλησε ορισμένα επιχειρήματα από την οδηγία προς στήριξη της συγκεκριμένης αιτιάσεως.

- 114 Η ίδια παρατήρηση ισχύει και ως προς την αιτίαση που η Ιρλανδία θεμελιώνει στα άρθρα 192, 193, 194, 207, 211 και 213 της ΣΔΘ, καθόσον αυτή αφορά την υποχρέωση λήψεως των αναγκαίων μέτρων για την πρόληψη, τον περιορισμό και τον έλεγχο της ρυπάνσεως του περιβάλλοντος στην Ιρλανδική Θάλασσα.
- 115 Πράγματι, κατά τις αγορεύσεις των εκπροσώπων της ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, η Ιρλανδία άντλησε πληθώρα επιχειρημάτων από την οδηγία 85/337 προκειμένου να στηρίξει την αιτίαση αυτή καθό μέρος αφορά την υποχρέωση πρόληψης της ρυπάνσεως. Επομένως, η σημασία της εν λόγω οδηγίας είναι εν προκειμένω πρόδηλη.
- 116 Αφετέρου, η ίδια αιτίαση, καθόσον αφορά τις διεθνείς μεταφορές ραδιενεργών ουσιών που σχετίζονται με τη δραστηριότητα του εργοστασίου MOX, συνδέεται στενά με την οδηγία 93/75, επίσης μνημονευόμενη στο προσάρτημα της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, η οποία περιλαμβάνει κανόνες de minimis για τα πλοία τα οποία καταπλέουν σε ή αποπλέουν από κοινοτικούς λιμένες μεταφέροντας επικίνδυνα ή ρυπογόνα εμπορεύματα.
- 117 Όσον αφορά, περαιτέρω, την αιτίαση που αντλείται από τα άρθρα 123 και 197 της ΣΔΘ, περί μη συνεργασίας του Ηνωμένου Βασιλείου και, ειδικότερα, περί αρνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου να κοινοποιήσει ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία στην Ιρλανδία, όπως το πλήρες κείμενο της εκθέσεως ΡΑ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διάθεση παρόμοιων στοιχείων διέπεται από την οδηγία 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος (ΕΕ L 158, σ. 56).
- 118 Επιπροσθέτως, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 31 της παρούσας αποφάσεως, η Ιρλανδία διατύπωσε την ίδια αιτίαση ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου που συγκροτήθηκε δυνάμει της Συμβάσεως για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού και βάσει του άρθρου 9 αυτής, την οποία το καθού κράτος μέλος επικαλέστηκε εκ νέου με το εισαγωγικό δικόγραφο του ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου ως γνώμονα για την ερμηνεία

των επίδικων διατάξεων της ΣΔΘ. Η Σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού συνήφθη από την Κοινότητα και αντικατέστησε τις Συμφωνίες του Παρισίου στον τομέα της προλήψεως της θαλάσσιας ρυπάνσεως από χερσαίες πηγές, συμφωνίες που μνημονεύονται στο προσάρτημα της δηλώσεως περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας.

- 119 Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι, με τις αγορεύσεις των εκπροσώπων της ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, η Ιρλανδία θεμελίωσε τα επιχειρήματα που προβάλλει προς στήριξη της συγκεκριμένης αιτιάσεως τόσο στην οδηγία 85/337 όσο και στην οδηγία 90/313, καθώς και στη Σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού.
- 120 Τα στοιχεία αυτά αρκούν για να αποδείξουν ότι οι διατάξεις της ΣΔΘ περί προλήψεως της θαλάσσιας ρυπάνσεως, τις οποίες επικαλείται η Ιρλανδία και οι οποίες καλύπτουν προφανώς ένα σημαντικό μέρος της σχετικής με το εργοστάσιο ΜΟΧ διαφοράς, εμπίπτουν σε αρμοδιότητα της Κοινότητας την οποία η ίδια επέλεξε να ασκήσει καθιστάμενη συμβαλλόμενο μέρος στη ΣΔΘ.
- 121 Όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, οι διατάξεις της ΣΔΘ, τις οποίες επικαλείται η Ιρλανδία στο πλαίσιο της υποβληθείσας στην κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου διαφοράς σχετικά με το εργοστάσιο ΜΟΧ, είναι κανόνες αποτελούντες τμήμα της κοινοτικής έννομης τάξεως. Συνεπώς, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να επιλαμβάνεται διαφορών ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, αλλά και να αποφαινεται κατά πόσον ένα κράτος μέλος τηρεί τις διατάξεις αυτές (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 20, και Επιτροπή κατά Γαλλίας, σκέψη 31).
- 122 Επιβάλλεται, πάντως, να εξακριβωθεί αν η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου είναι αποκλειστική, ώστε να απαγορεύεται σε κράτος μέλος να υποβάλει διαφορά, όπως είναι η σχετική με το εργοστάσιο ΜΟΧ, στην κρίση διαιτητικού δικαστηρίου συγκροτηθέντος σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος VII της ΣΔΘ.

- 123 Το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει ότι μια διεθνής συμφωνία δεν δύναται να θίγει το σύστημα κατανομής των αρμοδιοτήτων που καθιερώνουν οι Συνθήκες και, συνακόλουθα, την αυτονομία του κοινοτικού νομικού συστήματος, τον σεβασμό της οποίας εγγυάται το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 220 ΕΚ. Η αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου επιβεβαιώνεται με το άρθρο 292 ΕΚ βάσει του οποίου τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μη ρυθμίζουν διαφορές σχετικές με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Συνθήκης ΕΚ κατά τρόπο διάφορο από εκείνον που προβλέπει η Συνθήκη (βλ., υπό την έννοια αυτή, γνωμοδοτήσεις 1/91, της 14ης Δεκεμβρίου 1991, Συλλογή 1991, σ. I-6079, σκέψη 35, και 1/00, της 18ης Απριλίου 2002, Συλλογή 2002, σ. I-3493, σκέψη 11 και 12).
- 124 Επιβάλλεται εκ προοιμίου η διαπίστωση ότι η ΣΔΘ προνοεί ακριβώς προκειμένου να αποφεύγεται παρόμοια προσβολή της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου και να διαφυλάσσεται έτσι η αυτονομία του κοινοτικού νομικού συστήματος.
- 125 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από το άρθρο 282 της ΣΔΘ, καταρχήν, το σύστημα διευθετήσεως των διαφορών που εγκαθίδρυσε η Συνθήκη ΕΚ κατισχύει, αφής στιγμής προβλέπονται διαδικασίες συνεπαγόμενες δεσμευτικές αποφάσεις σχετικά με τη διευθέτηση διαφορών μεταξύ κρατών μελών, του απαντώντος στο τμήμα XV της ΣΔΘ συστήματος.
- 126 Όπως διαπιστώθηκε, οι διατάξεις της ΣΔΘ που εμπλέκονται στην αφορώσα το εργοστάσιο MOX διαφορά εμπίπτουν στην αρμοδιότητα που η Κοινότητα άσκησε προσχωρώντας στη ΣΔΘ, οπότε οι σχετικές διατάξεις αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της κοινοτικής έννομης τάξεως.
- 127 Επομένως, η επίδικη διαφορά ανάγεται όντως στην ερμηνεία ή στην εφαρμογή της Συνθήκης ΕΚ, κατά την έννοια του άρθρου 292 ΕΚ.

- 128 Επιπλέον, η διαφορά αυτή, η οποία ανέκυψε μεταξύ δύο κρατών μελών ως προς φερόμενη αθέτηση υποχρεώσεων του κοινοτικού δικαίου που απορρέουν από τις εν λόγω διατάξεις της ΣΔΘ, διέπεται σαφώς από ένα εκ των τρόπων διευθετήσεως των διαφορών που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ, κατά την έννοια του άρθρου 292 ΕΚ, ήτοι από την προβλεπόμενη στο άρθρο 227 ΕΚ διαδικασία.
- 129 Δεν αμφισβητείται, εξάλλου, ότι μια διαδικασία, όπως είναι η κινηθείσα από την Ιρλανδία ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, πρέπει να χαρακτηριστεί ως τρόπος διευθετήσεως διαφοράς, κατά την έννοια του άρθρου 292 ΕΚ, καθώς οι εκδιδόμενες από ένα τέτοιο δικαστήριο αποφάσεις είναι τελεσίδικες και έχουν δεσμευτική ισχύ για τα εμπλεκόμενα στη διαφορά μέρη, σύμφωνα με το άρθρο 296 της ΣΔΘ.
- 130 Πάντως, η Ιρλανδία υποστηρίζει επικουρικός ότι, αν το Δικαστήριο αποφαινόταν ότι οι επικληθείσες από την ίδια ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου διατάξεις της ΣΔΘ αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του κοινοτικού δικαίου, η αυτή συλλογιστική θα ίσχυε κατ' ανάγκη και αναφορικά με τις διατάξεις της ΣΔΘ ως προς τη διευθέτηση διαφορών. Κατά την Ιρλανδία, η υποβολή διαφοράς σε διαιτητικό δικαστήριο συγκροτηθέν βάσει του άρθρου 287, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΣΔΘ, συνιστά, επομένως, τρόπο διευθετήσεως των διαφορών προβλεπόμενο από τη Συνθήκη ΕΚ, κατά την έννοια του άρθρου 292 ΕΚ.
- 131 Το επιχείρημα αυτό είναι απορριπτέο.
- 132 Πράγματι, όπως υπενθύμισε το Δικαστήριο στη σκέψη 123 της παρούσας αποφάσεως, δεν νοείται μια διεθνής σύμβαση όπως η ΣΔΘ να θίγει την αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου να επιλαμβάνεται διαφορών μεταξύ κρατών μελών σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου. Επιπροσθέτως, όπως επισημάνθηκε με τις σκέψεις 124 και 125 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 282 της ΣΔΘ καθιστά όντως εφικτή την αποτροπή παρόμοιας προσβολής της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου, κατοχυρώνοντας έτσι αποτελεσματικά την αυτονομία του κοινοτικού νομικού συστήματος.

- 133 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι προσκρούει στα άρθρα 220 ΕΚ και 292 ΕΚ η εκ μέρους της Ιρλανδίας υποβολή της σχετικής με το εργοστάσιο MOX διαφοράς στην κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου.
- 134 Τη διαπίστωση αυτή δεν αναιρεί το γεγονός ότι το εισαγωγικό δικόγραφο που κατέθεσε η Ιρλανδία ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου αφορά επίσης ορισμένες υποχρεώσεις του Ηνωμένου Βασιλείου σε περίπτωση κινδύνων συνδεομένων με την τρομοκρατία.
- 135 Πράγματι, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξακριβωθεί αν το μέρος αυτό της διαφοράς σχετίζεται με το κοινοτικό δίκαιο, αρκεί η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 120 της παρούσας αποφάσεως, ένα σημαντικό μέρος της διαφοράς μεταξύ Ιρλανδίας και Ηνωμένου Βασιλείου αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου. Απόκειται στο Δικαστήριο να προσδιορίσει, εφόσον κριθεί αναγκαίο, εκείνα τα στοιχεία της διαφοράς τα οποία ανάγονται σε μη εμπίπτουσες στη δικαιοδοσία του διατάξεις της συγκεκριμένης διεθνούς συμφωνίας.
- 136 Δεδομένου ότι η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου είναι αποκλειστική και υποχρεωτική για τα κράτη μέλη, δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν τα επιχειρήματα της Ιρλανδίας ως προς τα πλεονεκτήματα μιας διαδικασίας διαιτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος VII της Συμβάσεως, έναντι εκείνων μιας προσφυγής ασκούμενης ενώπιον του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 227 ΕΚ.
- 137 Πράγματι, τα πλεονεκτήματα αυτά, ακόμη και αν υποτεθεί ότι στοιχειοθετούνται, επ' ουδενί δύνανται να δικαιολογήσουν την απαλλαγή ενός κράτους μέλους από τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η Συνθήκη ΕΚ σε σχέση με τις ένδικες προσφυγές που σκοπούν στη θεραπεία εικαζόμενης παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου εκ μέρους άλλου κράτους μέλους (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 1979, 232/78, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 323, σκέψη 9).

- 138 Τέλος, όσον αφορά τα επιχειρήματα της Ιρλανδίας ως προς τον επείγοντα χαρακτήρα της καταστάσεως και ως προς τη δυνατότητα διατάξεως προσωρινών μέτρων δυνάμει του άρθρου 290 της ΣΔΘ, αρκεί η επισήμανση ότι, κατά το άρθρο 243 ΕΚ, το Δικαστήριο δύναται να διατάσσει τα αναγκαία προσωρινά μέτρα στις υποθέσεις των οποίων επιλαμβάνεται. Είναι προφανές ότι παρόμοια μέτρα μπορούν να διαταχθούν στο πλαίσιο διαδικασίας που κινείται βάσει του άρθρου 227 ΕΚ.
- 139 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω εκτιμήσεων, η πρώτη αιτίαση πρέπει να γίνει δεκτή.

Επί της δεύτερης αιτιάσεως

- 140 Με τη δεύτερη αιτίασή της, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η εκ μέρους της Ιρλανδίας υποβολή πράξεων του κοινοτικού δικαίου στην κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου προς ερμηνεία και εφαρμογή τους συνιστά παράβαση του άρθρου 292 ΕΚ και, όσον αφορά τις διεπόμενες από τη Συνθήκη ΕΚΑΕ πράξεις, παράβαση του άρθρου 193 ΕΑ.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 141 Η Επιτροπή προσάπτει στην Ιρλανδία ότι προσέβαλε την προβλεπόμενη στα άρθρα 292 ΕΚ και 193 ΕΑ αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, καθόσον το εν λόγω κράτος μέλος επικαλέστηκε, δυνάμει του άρθρου 293 της ΣΔΘ, ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, ειδικότερα με το εισαγωγικό δικόγραφο, ορισμένες διεπόμενες από τη Συνθήκη ΕΚ ή από τη Συνθήκη ΕΚΑΕ πράξεις του κοινοτικού δικαίου ως εφαρμοστέο από το εν λόγω δικαστήριο δίκαιο.

- 142 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία συντάσσεται με την άποψη αυτή, επισημαίνει ότι, με τα υπομνήματα που κατέθεσε ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου, η Ιρλανδία επικαλέστηκε, δυνάμει του άρθρου 293 της ΣΔΘ, διάφορες πράξεις του κοινοτικού δικαίου, ειδικότερα δε τις οδηγίες 85/337, 90/313 και 92/3/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 3ης Φεβρουαρίου 1992, για την επιτήρηση και τον έλεγχο των αποστολών ραδιενεργών αποβλήτων μεταξύ κρατών μελών καθώς και προς και από την Κοινότητα (ΕΕ L 35, σ. 24), καθώς και διεθνείς συμφωνίες, όπως η Σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού.
- 143 Η εν λόγω κυβέρνηση επισημαίνει επίσης ότι η Ιρλανδία προέβαλε ενώπιον του δικαστηρίου αυτού επιχειρήματα σχετικά με την ερμηνεία που θα έπρεπε να δοθεί σε συγκεκριμένες διατάξεις των ανωτέρω πράξεων ή συμφωνιών και υποστήριξε ότι η συμπεριφορά του Ηνωμένου Βασιλείου αντιστρατεύεται ορισμένες κοινοτικού χαρακτήρα υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις αυτές.
- 144 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι επικαλέστηκε πράξεις του κοινοτικού δικαίου ως μη δεσμευτικά πραγματικά στοιχεία αποκλειστικά προς διευκόλυνση της ερμηνείας ορισμένων όρων της ΣΔΘ, αναφερόμενη στον τρόπο κατά τον οποίο οι όροι αυτοί ερμηνεύονται από δικαιοδοτικά όργανα άλλων εννόμων τάξεων πέραν αυτής του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- 145 Κατά το εν λόγω κράτος μέλος, στο πλαίσιο «επικλήσεως διά παραπομπής», τρέχουσας νομικής μεθόδου η οποία σκοπεί στην εξασφάλιση της αρμονικής συνυπάρξεως κανόνων διαφορετικών εννόμων τάξεων, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αναφοράς και στοιχεία έννομης τάξεως διακριτής από αυτήν της ΣΔΘ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 146 Ως γνωστόν, με το εισαγωγικό δικόγραφο αλλά και με τα υπομνήματά της ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, η Ιρλανδία επικαλέστηκε διάφορες κοινοτικές πράξεις.

- 147 Πέραν της Συμβάσεως για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού, πρόκειται κυρίως για τις οδηγίες 85/337 και 90/313, όσον αφορά τη Συνθήκη ΕΚ, και για τις οδηγίες 80/836, 92/3 και 96/29, όσον αφορά τη Συνθήκη ΕΚΑΕ.
- 148 Ομοίως, η Ιρλανδία επικαλέστηκε ως γνωστόν τις κοινοτικές αυτές πράξεις δυνάμει του άρθρου 293, παράγραφος 1, της ΣΔΘ, το οποίο προβλέπει ότι ένα δικαστήριο, όπως είναι το διαιτητικό δικαστήριο, «εφαρμόζει τη [ΣΔΘ] και άλλους κανόνες διεθνούς δικαίου που δεν συγκρούονται με τη [ΣΔΘ]».
- 149 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 49 και 50 των προτάσεών του, από διάφορα χωρία των υπομνημάτων που κατέθεσε η Ιρλανδία ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου προκύπτει ότι το εν λόγω κράτος μέλος επικαλέστηκε τις συγκεκριμένες κοινοτικές πράξεις όχι μόνο ως λυσιτελή στοιχεία προς αποσαφήνιση του νοήματος των γενικών διατάξεων της ΣΔΘ που εμπλέκονται στη διαφορά, αλλά και ως κανόνες του διεθνούς δικαίου που το εν λόγω δικαστήριο καλείται να εφαρμόσει δυνάμει του άρθρου 293 της ΣΔΘ.
- 150 Συγκεκριμένα, κατά τον ισχυρισμό που προέβαλε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και δεν αντικρούστηκε, η Ιρλανδία υποστήριξε ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου ότι η περιβαλλοντική μελέτη του 1993 δεν ανταποκρινόταν στις επιταγές της οδηγίας 85/337 και ότι η άρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου να της κοινοποιήσει το σχέδιο λειτουργίας του εργοστασίου ΜΟΧ κατέστησε ανέφικτη την εκτίμηση των λόγων που δικαιολογούν τη λειτουργία του εργοστασίου αυτού, όπως επιτάσσει η οδηγία 96/29, πέραν του γεγονότος ότι η συγκεκριμένη άρνηση συνιστά παράβαση του άρθρου 6 της οδηγίας 80/836 αλλά και του άρθρου 6 της οδηγίας 96/29.
- 151 Επομένως, η Ιρλανδία υπέβαλε προφανώς στο διαιτητικό δικαστήριο πράξεις του κοινοτικού δικαίου προς ερμηνεία και εφαρμογή στο πλαίσιο διαδικασίας σκοπούσας στη διαπίστωση παραβάσεως των διατάξεων των πράξεων αυτών από το Ηνωμένο Βασίλειο.

- 152 Τούτο αντίκειται προς την απορρέουσα από τα άρθρα 292 ΕΚ και 193 ΕΑ αντιστοίχως υποχρέωση των κρατών μελών να επιδεικνύουν σεβασμό όσον αφορά την αποκλειστική φύση της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου να επιλαμβάνεται διαφορών σχετικών με την ερμηνεία και την εφαρμογή διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, ιδίως διά της προσφυγής τους στις προβλεπόμενες στα άρθρα 227 ΕΚ και 142 ΕΑ διαδικασίες προς διαπίστωση παραβάσεως των διατάξεων αυτών εκ μέρους κράτους μέλους.
- 153 Συνεπώς, δοθέντος ότι ορισμένες από τις οικείες πράξεις διέπονται από τη Συνθήκη ΕΚ, άλλες δε από τη Συνθήκη ΕΚΑΕ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι συντρέχει εν προκειμένω παράβαση των άρθρων 292 ΕΚ και 193 ΕΑ.
- 154 Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι η κίνηση και η συνέχιση μιας διαδικασίας ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, υπό τις περιστάσεις που εκτέθηκαν στις σκέψεις 146 έως 150 της παρούσας αποφάσεως, ενέχει προδήλως τον κίνδυνο καταστρατηγήσεως του συστήματος κατανομής αρμοδιοτήτων που καθιερώνουν οι Συνθήκες και, επομένως, της αυτονομίας του κοινοτικού νομικού συστήματος.
- 155 Ο κίνδυνος αυτός είναι υπαρκτός, έστω και αν η Ιρλανδία παρέσχε επισήμως, όπως διατείνεται η ίδια, τη διαβεβαίωση ότι δεν ζήτησε ούτε προτίθεται να ζητήσει από το διαιτητικό δικαστήριο να εξετάσει ή να εκτιμήσει, βάσει του άρθρου 293 της ΣΔΘ ή οποιασδήποτε άλλης διατάξεως, αν το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη κανόνα του κοινοτικού δικαίου.
- 156 Εξάλλου, το γεγονός ότι η Ιρλανδία ζήτησε από το εν λόγω δικαστήριο να εφαρμόσει το κοινοτικό δίκαιο, μέσω επικλήσεως διά παραπομπής ή μέσω προσφυγής σε οποιαδήποτε άλλη μέθοδο, ουδόλως εξουδετερώνει τον υφιστάμενο κίνδυνο.
- 157 Συνεπώς, η δεύτερη αιτίαση πρέπει να θεωρηθεί βάσιμη.

Επί της τρίτης αιτιάσεως

- 158 Με την τρίτη αιτίασή της, η Επιτροπή υποστηρίζει, πρώτον, ότι η Ιρλανδία παρέβη την υποχρέωση συνεργασίας που υπέχει από το άρθρο 10 ΕΚ, καθόσον, κινώντας συγκεκριμένη διαδικασία στο πλαίσιο της ΣΔΘ βάσει διατάξεων εμπίπτουσών στην αρμοδιότητα της Κοινότητας, άσκησε αρμοδιότητα που ανήκει στην Κοινότητα. Δεύτερον, κατά την Επιτροπή, η Ιρλανδία παρέβη επίσης την υποχρέωση συνεργασίας που υπέχει τόσο από το άρθρο 10 ΕΚ όσο και από το άρθρο 192 ΕΑ, καθόσον κίνησε μονομερώς τη διαδικασία αυτή, χωρίς προηγουμένως να ενημερώσει ή να διαβουλευθεί με τα αρμόδια κοινοτικά όργανα.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 159 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ιρλανδία, κινώντας διαδικασία διευθετήσεως των διαφορών στο πλαίσιο της ΣΔΘ βάσει διατάξεων της εμπίπτουσών στην αρμοδιότητα της Κοινότητας, άσκησε αρμοδιότητα που ανήκει στην Κοινότητα.
- 160 Κατά την Επιτροπή, μια τέτοια ενέργεια δύναται να προκαλέσει σύγχυση σε τρίτες χώρες, συμβαλλόμενα μέρη της ΣΔΘ, σχετικά με την εξωτερική εκπροσώπηση και την εσωτερική συνοχή της Κοινότητας ως συμβαλλόμενου μέρους, είναι δε σαφώς επιζήμια για την αποτελεσματικότητα και τη συνέπεια της εξωτερικής δράσεως της Κοινότητας.
- 161 Επιπροσθέτως, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η Ιρλανδία παρέβη τα άρθρα 10 ΕΚ και 192 ΕΑ, καθόσον ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να κινήσει μονομερώς διαδικασία διευθετήσεως των διαφορών στο πλαίσιο μικτής συμφωνίας, χωρίς προηγουμένως να ενημερώσει ή να διαβουλευθεί με τα αρμόδια κοινοτικά όργανα.

- 162 Όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, όλες οι επαφές μεταξύ της ίδιας και της Ιρλανδίας έλαβαν χώρα μετά την κίνηση των διαδικασιών διευθετήσεως της διαφοράς στο πλαίσιο της Συμβάσεως για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού και της ΣΔΘ.
- 163 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι, ως γενική αρχή, το άρθρο 10 ΕΚ είναι γενεσιουργό διάχυτης υποχρεώσεως. Επομένως, αν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παράβαση του άρθρου 292 ΕΚ, δεν δύναται να συντρέχει επιπλέον και παράβαση του άρθρου 10 ΕΚ.
- 164 Η Σουηδική Κυβέρνηση συντάσσεται, κατ' ουσίαν, με την άποψη αυτή.
- 165 Η Ιρλανδία προσθέτει ότι, υπό τις συντρέχουσες εν προκειμένω περιστάσεις, η εκ των προτέρων διαβούλευση δεν θα επέτρεπε τον συγκερασμό των εκατέρωθεν απόψεων, καθώς η Επιτροπή είχε διαμορφώσει σαφώς την άποψη ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν μπορούσε να προσφύγει στην κατά τη ΣΔΘ διαδικασία διευθετήσεως των διαφορών.
- 166 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει ότι η Ιρλανδία όφειλε, κατ' ελάχιστον, να εκλάβει ότι συνέτρεχαν αντικειμενικοί λόγοι να διατηρεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τον σύμφωνο με τα άρθρα 292 ΕΚ και 193 ΕΑ χαρακτήρα της προθέσεώς της.
- 167 Κατά την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εναπέκειτο καταρχάς στο καθού κράτος μέλος να διαβουλευθεί με τους εταίρους του, ενώ το Δικαστήριο θα ήταν αρμόδιο να αποφανθεί επί της αρμοδιότητας της Κοινότητας μόνο σε περίπτωση μη διευθετήσεως της διαφοράς διά της συγκεκριμένης αυτής οδού.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 168 Καταρχάς, η Επιτροπή προσάπτει στην Ιρλανδία ότι αθέτησε την απορρέουσα από το άρθρο 10 ΕΚ υποχρέωση συνεργασίας, καθόσον το εν λόγω κράτος μέλος, κινώντας διαδικασία διαιτησίας στο πλαίσιο της ΣΔΘ, άσκησε αρμοδιότητα που ανήκει στην Κοινότητα.
- 169 Η προβλεπόμενη στο άρθρο 292 ΕΚ υποχρέωση των κρατών μελών να προσφεύγουν στο κοινοτικό δικαιοδοτικό σύστημα και να σέβονται την αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, η οποία συνιστά θεμελιώδες στοιχείο της, πρέπει να εκλαμβάνεται ως ειδική έκφανση της γενικότερης υποχρέωσής τους περί εντιμότητας η οποία απορρέει από το άρθρο 10 ΕΚ.
- 170 Επιβάλλεται, επίσης, η διαπίστωση ότι το αντικείμενο του πρώτου αυτού σκέλους της τρίτης αιτιάσεως ταυτίζεται με το αντικείμενο της πρώτης αιτιάσεως, καθόσον αφορά την ίδια συμπεριφορά της Ιρλανδίας, ήτοι την εκ μέρους της κίνηση, κατά παράβαση του άρθρου 292 ΕΚ, της διαδικασίας ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου.
- 171 Συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος να αναγνωριστεί ως διακριτή η παράβαση των γενικών υποχρεώσεων του άρθρου 10 ΕΚ, εφόσον διαπιστώθηκε ήδη παράβαση των ειδικότερων υποχρεώσεων που υπέχει η Ιρλανδία από το άρθρο 292 ΕΚ.
- 172 Δεύτερον, η Επιτροπή προσάπτει στην Ιρλανδία ότι παρέβη τα άρθρα 10 ΕΚ και 192 ΕΑ, καθόσον το εν λόγω κράτος μέλος κίνησε την ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου διαδικασία, χωρίς προηγουμένως να ενημερώσει και να διαβουλευθεί με τα αρμόδια κοινοτικά όργανα.

- 173 Το δεύτερο σκέλος της τρίτης αιτιάσεως αφορά φερόμενη παράλειψη της Ιρλανδίας η οποία διακρίνεται από τη συμπεριφορά που αποτελεί αντικείμενο της πρώτης αιτιάσεως. Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η εξέτασή του.
- 174 Το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει ότι, σε όλους τους τομείς που στοιχούν στους σκοπούς της Συνθήκης ΕΚ, το άρθρο 10 ΕΚ επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να διευκολύνουν την Κοινότητα στην εκπλήρωση της αποστολής της και να απέχουν από κάθε μέτρο δυνάμενο να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης (βλ., μεταξύ άλλων, γνωμοδότηση 1/03, της 7ης Φεβρουαρίου 2006, Συλλογή 2006, σ. I-1145, σκέψη 119). Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν υποχρεώσεις της ίδιας φύσεως στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΕ βάσει του άρθρου 192 ΕΑ.
- 175 Το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει επίσης ότι τα κράτη μέλη και τα κοινοτικά όργανα οφείλουν να συνεργάζονται στενά κατά την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο της συναρμοδιότητάς τους να συνάπτουν μικτές συμφωνίες (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Dior κ.λπ., σκέψη 36).
- 176 Τούτο ισχύει ιδιαίτερος όταν πρόκειται για διαφορά η οποία, όπως αυτή της υπό κρίση υποθέσεως, αφορά κυρίως δεσμεύσεις που απορρέουν από μικτή συμφωνία και σχετίζονται με τομέα, συγκεκριμένα την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, στον οποίο οι αντίστοιχες αρμοδιότητες της Κοινότητας και των κρατών μελών ενδέχεται να επικαλύπτονται, όπως προκύπτει εξάλλου από τη δήλωση περί αρμοδιοτήτων της Κοινότητας και το προσάρτημά της.
- 177 Η υποβολή μιας διαφοράς της φύσεως αυτής σε δικαιοδοτικό όργανο όπως το διαιτητικό δικαστήριο ενέχει τον κίνδυνο έτερο δικαιοδοτικό όργανο και όχι το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της εκτάσεως των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη δυνάμει του κοινοτικού δικαίου.

- 178 Εξάλλου, με το έγγραφο της 8ης Οκτωβρίου 2001, οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν υποστηρίξει ήδη ότι η σχετική με το εργοστάσιο ΜΟΧ διαφορά, όπως αυτή υποβλήθηκε από την Ιρλανδία στην κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου που συγκροτήθηκε δυνάμει της Συμβάσεως για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού, υπαγόταν στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου.
- 179 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η υποχρέωση στενής συνεργασίας στο πλαίσιο μικτής συμφωνίας επέβαλλε στην Ιρλανδία το καθήκον ενημερώσεως και διαβουλεύσεως με τα αρμόδια κοινοτικά όργανα προ της κινήσεως της διαδικασίας διευθετήσεως της σχετικής με το εργοστάσιο ΜΟΧ διαφοράς στο πλαίσιο της ΣΔΘ.
- 180 Η ίδια υποχρέωση της εκ των προτέρων ενημερώσεως και διαβουλεύσεως επιβαλλόταν στην Ιρλανδία και δυνάμει της Συνθήκης ΕΚΑΕ, καθόσον το εν λόγω κράτος μέλος σκόπευε να επικαλεστεί διατάξεις της αλλά και εκδοθείσες προς εκτέλεσή της πράξεις στο πλαίσιο της διαδικασίας που είχε την πρόθεση να κινήσει ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου.
- 181 Ως γνωστόν, κατά την ημερομηνία κινήσεως της εν λόγω διαδικασίας, η Ιρλανδία δεν είχε τηρήσει την υποχρέωση της εκ των προτέρων ενημερώσεως και διαβουλεύσεως.
- 182 Κατόπιν των ανωτέρω, η τρίτη αιτίαση πρέπει να γίνει δεκτή, καθόσον έχει ως αντικείμενο να αναγνωρισθεί από το Δικαστήριο ότι η Ιρλανδία, κινώντας διαδικασία στο πλαίσιο του καθεστώτος διευθετήσεως των διαφορών που προβλέπει η ΣΔΘ, χωρίς προηγουμένως να ενημερώσει και να διαβουλευθεί με τα αρμόδια κοινοτικά όργανα, παρέβη την υποχρέωση συνεργασίας που υπέχει από τα άρθρα 10 ΕΚ και 192 ΕΑ.
- 183 Εν συμπεράσματι, η προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

¹⁸⁴ Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Ιρλανδίας και η Ιρλανδία ηττήθηκε, η δεύτερη πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 4, του ίδιου Κανονισμού, το Ηνωμένο Βασίλειο και το Βασίλειο της Σουηδίας φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

- 1) **Κινώντας διαδικασία διευθέτησεως των διαφορών κατά του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας στο πλαίσιο της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας σχετικά με το εργοστάσιο MOX του οποίου οι εγκαταστάσεις βρίσκονται στο Sellafield (Ηνωμένο Βασίλειο), η Ιρλανδία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 10 ΕΚ, 292 ΕΚ, 192 ΕΑ και 193 ΕΑ.**
- 2) **Καταδικάζει την Ιρλανδία στα δικαστικά έξοδα.**
- 3) **Το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.**

(υπογραφές)